

# Medicicus

Nr. 1-3 (927-929)  
IANUARIE-MARTIE 2020

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova



**Rector Emil Ceban,**  
profesor universitar,  
dr. hab. șt. med.

## Onorată comunitate universitară,

La acest început de anotimp al renașterii, ne lăsăm mângâiați de primele raze de soare și pătrunși de adierea speranței, că mugurii muncii noastre comune se vor desface și se vor transforma în realizări notorii de o universitate de prestigiu.

Plini de harul primăverii și de forțele ei revigorante, ne vom îndrepta cu pași siguri spre un viitor de succes și vom persevera în tendința de a corespunde statutului de instituție acreditată la nivel internațional, care instruiște specialiști autentici. Studiile de calitate vor fi în continuare una dintre prioritățile universității noastre, iar alături de ele, pe același piedestal, va fi plasată activitatea de cercetare, pe care tindem să o dezvoltăm la maximum prin intermediul colaborărilor naționale și internaționale, precum și prin încurajarea invențiilor și a inovațiilor științifice. Totodată, ne vom orienta spre extinderea ariei de recrutare a cetățenilor străini, care, devenind medici valoroși în țările lor de origine, vor fi ambasadori ai Universității în întreaga lume.

Ne-am propus obiective instituționale de importanță majoră, pe care am certitudinea că le vom putea realiza, or, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” înseamnă calitate, perseverență, evoluție continuă și o echipă de profesioniști dornici să atingă absolutul.

Deși avem parte de bărbați competenți, adevărați cunoscători ai meseriei pe care o profesază, de această dată voi evidenția Femeia – cea făptură plăpândă și suavă la chip, dar care ascunde o forță interioară infinită. Într-o lume dominată de influența masculină, Ea, Femeia, a știut să-și găsească locul în societate și să-și demonstreze valoarea inestimabilă.

Referindu-ne la raportul numeric, actualmente, circa 60 la sută dintre salariații Universității sunt femei – specialiști de valoare, care instruiesc și educă viitoare generații, desfășoară acțiuni de cercetare și contribuie la dezvoltarea științei, participă activ la organizarea activității administrative și la promovarea și perpetuarea imaginii Almei Mater.

## Distinse Doamne,

Primăvara este anotimpul Dumneavoastră. Este perioada când sărbătorim viața, căldura și dușoșia, iar Domniile Voastre sunteți întru chipul acestor calități.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii, Vă felicit cordial și Vă doresc să fiți mereu gingașe, puternice precum ghiocelul, senine precum cerul de primăvară, suave ca adierea vântului, iar fericirea, sănătatea și iubirea să Vă coloreze fiecare clipă a vieții alături de oamenii dragi.



**Evenimente de anvergură vor fi organizate pe parcursul anului 2020 la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, care va marca 75 de ani de la fondare. Acest lucru a fost anunțat de rectorul Emil Ceban, în deschiderea ședinței extinse a Senatului, desfășurată în data de 27 februarie.**

„Aniversarea reprezintă o ocazie specială pentru a face totaluri și planuri de viitor, pentru a privi și a păși încrezător înăuntru. În acest an, ne vom consolida eforturile pentru o promovare masivă a activității multilaterale a Universității în toate domeniile: management instituțional, instruire și cercetare medicală, internaționalizare, activitate clinică și socială ș.a.”, a punctat rectorul Emil Ceban. În acest context, toate acțiunile ce vor fi organizate în Universitate pe parcursul acestui an vor fi dedicate aniversării a 75-a de la instituirea Almei Mater.

Cu o prezentare amplă privind desfășurarea manifestărilor științifice consacrate aniversării a venit academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, care a menționat că Zilele Universității în acest an se vor desfășura în perioada 20-23 octombrie, iar Departamentul Știință a înaintat nou concept de organizare a unui *Congres aniversar*.

„Este un eveniment de excelență, de calitate și de performanță, de aceea ne-am propus să organizăm manifestările științifice la un nivel profesional foarte înalt. Universitatea noastră are o istorie, tradiții, realizări. Desfășurăm o activitate importantă pe care trebuie să o cunoască societatea și să o internaționalizăm. Astfel, este necesară participarea fiecărui membru al comunității universitare”, a declarat prorectorul Stanislav Groppa.

Academicianul a informat că pe portalul Universității va fi creat



## Cu pași siguri în an aniversar

un subsite al Congresului, care va integra programul, informații pentru participanți, procedura de înregistrare, parteneri ș.a. Pe platforma online, participanții se vor înregistra preliminar la lucrările congresului și vor înainta rezumatul (30 martie -17 mai). Ulterior, vor fi informați despre rezultatele evaluării rezumatului și modalitatea de participare (16-23 iunie) și vor putea încărca

unde vor fi premiați participanții la concursurile de publicații.

Programul științific se va încheia în data de 23 octombrie cu workshopuri medicale și cursuri educaționale, organizate pe profiluri.

Prim-prorectorul pentru activitate didactică Olga Cernetchi a menționat că de Zilele Universității, de rând cu manifestările științifice,



posterul (24 iunie-14 septembrie). Între 1 septembrie-1 octombrie dotorii vor putea aplica la concursurile Performanță în cercetare și Realizări în ediții de manuale (publicate în ultimii 5 ani). Înregistrarea finală va avea loc în zilele de 20-21 octombrie la Complexul Sociocultural Universitar.

La 22 octombrie, în prima jumătate a zilei, se vor desfășura sesiunile plenare, care vor fi ținute de către doi profesori invitați internaționali și doi naționali, specialiști renumiți în domeniu.

În partea a doua a zilei, vor avea loc sesiunile pe secții și de e-Poster. Evenimentul va culmina cu un raport privind realizările în cercetare și Gala de onorare a laureaților,

în Campusul Studentesc se vor desfășura diverse evenimente culturale-sportive: festivalul Tezaur cultural, TVC, concursul intelectual Ce? Unde? Când?, flashmoburi, spectacole pentru angajați și beneficiarii de studii, un campionat sportiv ș.a.

Membrii Senatului au audiat și rezultatele sesiunii de iarnă în a.u. 2019-2020 și măsurile de îmbunătățire a calității procesului didactic, prezentate de către Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic. Totodată, a fost prezentat și aprobat noul Regulament de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) și integrate (Licență și Master), care va intra în vigoare de la 1 septembrie 2020.

Referitor la acest subiect, președintele Senatului, Emil Ceban, a menționat că segmentul didactic rămâne a fi unul prioritar pentru Universitate, iar fiecare membru al comunității universitare trebuie să fie responsabil de angajamentul asumat: „Ne mândrim că cei mai buni studenți vin la universitatea noastră și suntem obligați să le asigurăm studii atractive și de calitate înaltă”.

Potrivit lui Vladislav Badan, șeful Departamentului Educație Medicală Continuă, în anul 2019 a sporit semnificativ numărul total de beneficiari ai cursurilor de educație medicală continuă. Astfel, USMF „Nicolae Testemițanu” a instruit 6227 de medici pentru instituțiile medico-sanitare din țară, la 556 de specializări - cu 1368 mai mult față de anul 2018.

Olga Iurco, șefa Departamentului Audit Intern, a prezentat Raportul anual privind evaluarea Sistemului de Management al Calității, conform cerințelor standardului ISO 9001:2015, și Raportul privind realizarea planului anual de acțiuni (2019) pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu”. Potrivit datelor, satisfacția beneficiarilor privind calitatea predării în universitate a atins nivelul de 95%, indicator în creștere cu 2% comparativ cu anul 2018.

Senatul a aprobat componența Comisiei universitare pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare a Universității pentru următorii cinci ani și logoul aniversar, care se recomandă să fie utilizat în cadrul tuturor manifestărilor educaționale, științifice, sociale, culturale și sportive, precum și aplicarea în materiale informative și promoționale, inclusiv în materiale didactice ce vor fi editate în acest an.

## ÎN ACEST NUMĂR:

### Alma Mater

USMF „Nicolae Testemițanu” a avansat în topul mondial al universităților prezente on-line p. 2

### Instruire

Curs de educație la distanță pentru elevi la disciplina Biologie p. 3

### Cercetare

Universitatea a câștigat 18 proiecte de cercetare p. 4

Parteneriat academic cu Universitatea Erciyes din Turcia p. 5

### Cooperare internațională

Un nou acord cu Universitatea din Leipzig p. 6

Programul de colaborare moldo-norvegiană în Optometrie - finalizat cu succes p. 7

### Relații publice

Portalul universitar - instrument de informare, promovare și marketing p. 8

### Studenții în acțiune

Anul 2020 - dedicat asistenților medicali și moașelor p. 9

### Lauri merituozii

Medicinistul Stelian Curcă - laureat al Festivalului „Crizantema de Argint” p. 10

### Univers sportiv

Premieră: echipa universitară de volei feminin - campioană p. 12



## USMF „Nicolae Testemițanu” a avansat în topul mondial al universităților prezente on-line

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a urcat 272 de poziții în clasamentul instituțiilor de învățământ superior prezente on-line la nivel global și se menține pe poziția a treia la nivel național. Conform raportului publicat de Ranking Web of Universities (Webometrics), în data de 28 ianuarie curent, instituția noastră a devansat 393 de universități la nivel european și se plasează pe locul 1496, iar la nivel mondial ocupă poziția 7153, depășind 272 de instituții de învățământ. Universitatea și-a menținut poziția a treia printre cele 26 de universități din Republica Moldova incluse în clasament și se regăsește pe locul 395 în Europa Centrală și de Est.

Menționăm că USMF „Nicolae Testemițanu” deține întâietatea printre universitățile naționale la capitolul Prezență on-line, reușind să avanseze ca 455 de poziții, plasându-se pe locul 1288 la nivel internațional. De asemenea, în perioada estimată

(ultimele 6 luni), a surclasat 327 de instituții la capitolul Deschidere, înregistrând poziția 4491 în clasament.

În stabilirea topului s-a ținut cont de conținutul și de calitatea informației postate pe site, de numărul de linkuri la articole și de citări pe Google Academic, precum și de accesibilitatea instituției în mediul virtual, la nivel mondial.

„Pentru a spori performanța web a universității noastre și pentru a atinge un nivel mai înalt de excelență academică, va trebui să asigurăm transparența și accesul liber la informații, să promovăm creșterea substanțială a volumului și a calității publicațiilor științifice electronice. În acest context, vom continua să dezvoltăm Repozitoriul instituțional al USMF „Nicolae Testemițanu” și să promovăm știința deschisă în cadrul comunității universitare”, a declarat rectorul Universității Emil Ceban.

Clasamentul Webometrics are ca scop motivarea atât a instituțiilor, cât și a cercetătorilor, de a avea o prezență web care să reflecte cu

### Moldova, Republic of

Ranking	World Rank	University	Dist.	Presence Rank*	Impact Rank*	Openness Rank*	Excelsence Rank*
1	2950	Technical University of Moldova / Universitatea Tehnică a Moldovei		1796	5405	2697	3304
2	3290	State University of Moldova / Universitatea de Stat din Moldova		1613	5037	2657	3977
3	7153	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy / Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie		1288	9880	4491	6084
4	7893	Moldova Cooperative Trade University / Universitatea Cooperativă-Comercială din Moldova		9478	4990	7357	6084
5	8341	Academy of Economic Studies from Moldova / Academia de Studii Economice din Moldova		3332	6448	7357	6084
6	8599	Balti State University Alecu Russo / Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți		1718	12601	4416	6084
7	10655	Chisinau State Pedagogical University Ion Creangă / Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă		2104	9812	7357	6084
8	11390	Taras Shevchenko Transnistria State University / Поднятовоцкий государственный университет Т.Г. Шевченко		4209	10395	7357	6084
9	11778	Free International University of Moldova / Universitatea Liberă Internațională din Moldova		5210	10729	7357	6084
		State Agricultural University of Moldova / Universitatea de Stat Agricolă din Moldova					

precizie activitățile lor. Constituit în 2004 de către Cybermetrics Lab din Spania, Webometrics este un sistem de clasificare pentru universitățile

din întreaga lume, fiind bazat pe indicatori ce iau în calcul atât volumul conținutului web (numărul de pagini web și fișiere), cât și vizibilitatea și

impactul acestor publicații on-line în funcție de numărul de inlinks externe (citări ale site-ului).

Ranking Web of Universities este publicat de două ori pe an și analizează peste 28 de mii de instituții de învățământ superior din întreaga lume, după o serie de indicatori:

5% – prezența on-line – mărimea (numărul de pagini) al principalului domeniu web al instituției. Acesta include toate subdomeniile ce conțin același domeniu web principal (Google);

50% – vizibilitatea (impactul) – numărul de rețele externe conectate la paginile web ale instituției (valoare normalizată, apoi medie) (Ahrefs Majestic);

10% – transparența (deschidere) – numărul de citări din topul 100 de autori (cu excepția a 10 autori de succes) (Google Scholar Profiles);

35% – excelența – numărul de lucrări printre primele 10% cele mai citate la 26 de discipline. Datele sunt colectate pentru perioada 2013-2017 (Scimago).

## Unitatea de Epidemiologie Clinică a Universității acreditată internațional

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a înregistrat o nouă performanță la finele anului trecut. Unitatea de Epidemiologie Clinică (UEC), creată recent în cadrul Universității, a obținut statutul de instituție acreditată internațional. USMF „Nicolae Testemițanu” a primit Certificatul de confirmare a acreditării din partea Consiliului de administrare al Rețelei de Epidemiologie Clinică Internațională Francofonă (RECIF), în data de 20 decembrie 2019.

„Ne bucurăm să primim în RECIF prima unitate din Republica Moldova. Acest fapt va constitui o rampă de lansare pentru colaborări ulterioare în cadrul rețelei. Vă încurajăm să urmați, cu același dinamism, angajamentul de formare și de cercetare pe care vi l-ați asumat în toți acești ani”,



oferi o vizibilitate mai mare printre universitățile din întreaga lume. Vom conlucra cu toate universitățile de profil din rețea, în special cu cele din România, pe segmentul cercetării și internaționalizării prin intermediul UEC”, a subliniat rectorul.

Amintim că, în luna noiembrie 2019, o comisie de experți ai Rețelei de Epidemiologie Clinică Internațională Francofonă s-a aflat la universitatea noastră într-o misi-



a scris Yves Matillon, președintele Consiliului de administrare al RECIF, în scrisoarea de însoțire a Certificatului de acreditare al UEC.

Rectorul Universității Emil Ceban a declarat că prin crearea Unității de Epidemiologie Clinică, care este un proiect vital pentru cadrele didactice și științifice ale instituției noastre, în special pentru tinerii specialiști, vom contribui la amplificarea activității științifice - domeniu pe care administrația USMF „Nicolae Testemițanu” își propune să-l dezvolte la maximum în următorii ani.

„Suntem recunoscători reprezentanților RECIF pentru aportul substanțial la realizarea acestui proiect, iar Certificatul de confirmare a acreditării UEC ne poziționează pe o treaptă superioară atât la nivel național, cât și internațional și ne va

une de evaluare externă a cadrelor didactice și științifico-didactice cu statut de formatori în acest proiect. Delegații RECIF au întocmit un raport de evaluare, ce a servit ca argument în procesul de luare a deciziei privind acreditarea internațională a UEC din Republica Moldova, ca urmare a reuniunii Consiliului științific al RECIF.

RECIF (International Francophone Clinical Epidemiology Network) este un grup științific format din specialiști în epidemiologie clinică, biostatistică, economie în sănătate, profesori și cercetători. Entitatea este parteneră cu universități, ministere, ONG-uri, alte rețele internaționale și are misiunea de a promova predarea și cercetarea aplicată în epidemiologia clinică în statele francofone și în cele europene.

## „Bun venit” unui nou grup de secundari clinici la Stomatologie

Treizeci și nouă de medici stomatologi, cetățeni rezidenți americani, au început, în luna ianuarie curent, studiile la Programul Internațional în Stomatologie al facultății de profil din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Este al doilea grup de medici stomatologi instruiți conform acestui program.

În acest context, echipa administrativă a USMF „Nicolae Testemițanu” - rectorul Emil Ceban, prorectori, șefi de departamente și reprezentanți ai Facultății de Stomatologie - au avut o întrevedere cu însoțitorii secundarilor clinici Josef Mamaliger, președintele companiei de recrutare a studenților „University of Moldova” (UMUSA) din California, și profesorul Luis Dominicis, președintele Societății Stomatologilor din Los Angeles.

Discuțiile au vizat, per general, obiectivele și direcțiile de activitate pentru următorul an academic atât pe segmentul instruirii studenților la programul de studii superioare integrate în stomatologie, cu durata de cinci ani, cât și pe cel al programului de studii postuniversitare prin secundariat clinic - de doi ani. Au fost abordate aspecte privind asigurarea procesului didactic cu ustensile stomatologice, cu echipament și cu materiale instructiv-didactice. De asemenea, părțile au analizat unele probleme ce țin de selectarea și do-

cumentarea cetățenilor străini, precum și condițiile de cazare și de trai în perioada șederii lor în țara noastră.

Rectorul Emil Ceban a subliniat că unul dintre aspectele-cheie în realizarea programului de studii în secundariat clinic ține de dezvoltarea abilităților practice ale medicilor stomatologi, fapt ce va asigura o pregătire și mai bună a specialiștilor. În alt context, rectorul a menționat necesi-

a Universității față de toți studenții străini care își fac studiile la instituția noastră și a remarcat competențele profesionale ale cadrelor profesoral-didactice, bunăvoința și deschiderea acestora pentru a oferi susținere, în special, viitorilor stomatologi.

Menționăm că în prezent, la USMF „Nicolae Testemițanu” își fac studiile 71 de studenți americani la facultățile de Stomatologie și Medici-



tatea pregătirii Facultății de Stomatologie pentru reabilitarea în termen a programelor de studii vizate.

Josef Mamaliger a apreciat responsabilitatea echipei administrative

nă nr. 2 și 76 de medici stomatologi, cu reședință în California, la Programul Internațional în Stomatologie, cu predare în limba engleză.

## Leadership și management în învățământul superior din Republica Moldova

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, profesorul Emil Ceban, împreună cu prorectorul pentru activitate economico-financiară, Victoria Craveț, și șefa Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană, Evelina Ghergelegiu, au efectuat o vizită de studiu la Universitatea Gloucester, Regatul Unit al Marii Britanii, în perioada 09-15 februarie 2020.

Acțiunea a avut loc în cadrul proiectului „Leadership și management în învățământul superior din Republica Moldova”/Moldova Higher Education Leadership and Management/MHELM”, la care participă și reprezentanți ai altor șase instituții de învățământ superior din țara noastră, dar și șeful Direcției politice în domeniul învățământului superior al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Nadejda Velișco.

Scopul vizitei a fost ca delegații instituțiilor universitare din Moldova să se familiarizeze cu programul MHELM, care, în ultimii 9 ani, asigură pregătirea continuă a cadrelor manageriale din cadrul Universității Gloucester. Acest gen de program este unul inovativ pentru universitățile din țara noastră și are drept scop realizarea designului, dezvoltarea și livrarea programelor de dezvoltare profesională a echipei de management a universității, prin fortificarea capacităților de guvernare universitară conform bunelor practici.

Proiectul este finanțat de Programul european ERASMUS+ „Capacity building in Higher Education (CBHE)”, categoria țărilor Parteneriatului Estic. Obiectivul principal al proiectului este consolidarea guvernantei, a planificării strategice și a managementului în universitățile din Moldova, pentru a sprijini reforma sectorului prin creșterea capacității de conducere și de gestionare.





## Curs de educație la distanță pentru elevi la disciplina Biologie

**În premieră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” oferă gratuit curs on-line la disciplina Biologie pentru elevi. Astfel doritorii de a-și aprofunda cunoștințele în biologia celulară, biologia moleculară, genetica și dezvoltarea și reproducerea organismelor se pot înregistra pe platforma MOODLE - <http://e.usmf.md/>, iar pentru facilitarea înscrierii a fost elaborat Ghidul pentru înregistrarea la cursul on-line la Biologie.**



Conceptul acestui curs a fost realizat de un grup de conferențieri universitari, doctori în științe biologice de la Catedra de biologie moleculară și genetică umană (Igor Cemortan, Ludmila Perciuleac și Ludmila Rotaru), iar programul cursului a fost aprobat de Senatul universitar, la prima ședință din acest an, în data de 23 ianuarie curent. În context, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a subliniat că această ofertă educațională este binevenită pentru elevi și va contribui atât la pregătirea potențialilor studenți, cât și la promovarea Universității.

Igor Cemortan, șeful Catedrei, a declarat că acest curs reprezintă un suport pentru liceeni în susținerea examenului de bacalaureat, admiterea la facultățile unde biologia este obiect de profil și participarea la olimpiade. Totodată, acesta poate servi drept suport adițional pentru pro-

fesorii de biologie prin cunoașterea unor metode noi de predare la distanță și de evaluare a cunoștințelor elevilor.

Noul program este sistematizat conform curriculumului liceal la disciplina Biologie. Fiecare compartiment include material teoretic, materiale ilustrative, teste de autoevaluare, sistematizate în patru niveluri cognitive: cunoaștere și înțelegere, aplicare, analiză și sinteză și evaluare. Persoanele care vor urma cursul dat vor beneficia de suport informațional, teste

de autoevaluare și teste de evaluare la diferite niveluri. Temele vor fi suplimentate săptămânal. După rezolvarea testelor de autoevaluare, fiecare persoană va primi, la final, comentariile de rigoare.

### Elevii-cursanți la Biologie – fascinați de USMF „Nicolae Testemițanu”

**Pentru elevii înscriși la cursul de educație la distanță la Biologie au fost preconizate câteva vizite la USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru a le face cunoștință cu echipa de profesori care a elaborat conceptul și conținutul cursului de pregătire on-line la această disciplină și a le răspunde la întrebările care au intervenit pe parcurs. Vizitele se vor desfășura lunar, iar prima întrunire a avut loc în data de 22 februarie curent.**

Liceenii au avut parte de o zi plină

la universitatea noastră. Au asistat la mai multe prezentări ale profesorilor biologi privind structura cursului pe platforma MOODLE (<http://e.usmf.md/>) și modalitatea de funcționare a acestuia, precum și despre metodele eficiente de învățare pentru obținerea rezultatelor academice scontate. De asemenea, șeful catedrei Igor Cemortan a ținut o prelegere privind organizarea chimică a celulei. Conferențiarul universitar a accentuat că prin aceste activități nu vor încerca să rezolve toate problemele de biologie, doar să explice unele momente pentru elevi, deoarece la acest curs sunt înscriși liceeni din diferite clase, inclusiv din clasele a VII-a.

Dumitru Frunze, elev în clasa XII-a la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din municipiul Ungheni, s-a arătat încântat de universitatea noastră, menționând că pentru prima dată a pășit pragul unei instituții de învățământ superior și s-a simțit fascinat de mărimea aulelor și de deschiderea profesorilor. „Practic m-am simțit student pentru o zi la USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru că visez să devin medic chirurg. Cursul on-line este interesant și util în pregătirea pentru examene, iar prelegerea privind organizarea chimică a celulei la biologie mi-a răspuns la mai multe întrebări din domeniu. Atunci când profesorul explică prin exemple simple, informația devine mult mai clară”, a opinat cursantul.

Vizita tinerilor a continuat la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, unde Andrei Romancenco, director CUSIM, le-a vorbit despre rolul și importanța acestei subdiviziuni în formarea viitorilor medici.

Cursul de educație la distanță la disciplina biologie, lansat în premieră la USMF „Nicolae Testemițanu” în februarie, va continua până în luna mai curent. Până în prezent la curs s-au înscris peste 300 de elevi. Persoanele care vor finaliza cu succes cursul on-line în Biologie vor primi certificate de participare în cadrul Zilei Ușilor Deschise la USMF „Nicolae Testemițanu”, organizată tradițional în luna mai.

## Orice conflict poate fi transformat într-o experiență câștigătoare

**Avem oare un stil preferat, influențat de personalitatea noastră, de educația primită în abordarea unei situații conflictuale? – s-au întrebat câțiva studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, participând la un workshop privind managementul conflictelor.**

preferat în abordarea unui conflict, un stil personal, influențat de personalitatea fiecăruia, de familie, de tradiție, chiar și de educația primită. Modul, stilul de abordare a situațiilor de animozitate determină evoluția neînțelegerilor către o situație constructivă sau către una distructivă”, a explicat moderatoarea workshopului.



Activitatea cu genericul „Transformă orice conflict într-o experiență câștigătoare!” a avut loc în data de 24 februarie curent și a fost organizată de Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră (CCPGC) al instituției noastre.

Atelierul a inclus o serie de metode și strategii de aplanare a neînțelegerilor, fiecare protagonist a trebuit să-și identifice modul de abordare a conflictului, descifrând mesajul ascuns al unor carduri metaforice. Terapia de autoevaluare a oferit participanților posibilitatea de a-și testa capacitățile prin intermediul chestionarelor de identificare a stilului de soluționare a discordiei.

Corina Lazăr, psiholog la CCPGC, a încercat să răspundă la întrebarea de mai sus a studenților: „Da, avem un stil

Psihologul CCPGC a încurajat tinerii să fie deschiși cu cei din jur, indiferent de situația creată, deoarece abilitatea de a interacționa cu oamenii este și mai importantă în zilele noastre, având în vedere presiunile mediului complex și alert în care trăim. „Conflictele sunt parte a vieții noastre. Chiar dacă ne dorim să le evităm, ele apar în diverse momente, situații și locuri. Important e să nu sărim ca arși, fiindcă și ceilalți vor reacționa la fel. Întotdeauna cea care afectează nu este problema, ci modul în care reacționăm”, a punctat Corina Lazăr.

La final, fiecare participant a completat un test de autoevaluare, astfel confruntându-se cu o serie de situații prin care și-au demonstrat că pot transforma orice conflict într-o experiență câștigătoare.

## Workshop educațional: accidentul vascular cerebral

**Impactul enorm al accidentului cerebral acut și metodele moderne de tratament al acestuia au fost subiectele abordate în cadrul workshopului educațional Tratamentul accidentului vascular cerebral ischemic acut, desfășurat în data de 6 februarie curent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.**

unul dintre obiectivele de bază pentru viitorul apropiat în managementul terapeutic al pacienților în cauză”, a menționat profesorul Groppa.

Accidentul vascular cerebral reprezintă a doua cauză de deces și principala cauză de invaliditate pe parcursul vieții, la nivel mondial. Există metode eficiente pentru tratamentul AVC, însă aplicarea acesto-



Forumul a reunit specialiști notorii din domeniul neurologiei și neurochirurgiei intervenționale autohtone și internaționale, fiind organizat de instituția noastră și de Asociația de Accidente Vasculare Cerebrale din Republica Moldova în parteneriat cu Institutul de Medicină Urgentă din capitală și cu Universitatea din Manchester, Marea Britanie.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, șeful Catedrei de neurologie nr. 2 a USMF „Nicolae Testemițanu”, președinte al Asociației de Accidente Vasculare Cerebrale, a menționat că evenimentul prezintă rezultatul cooperării internaționale dintre specialiștii autohtoni în neurologie și cei din Marea Britanie. „Principala direcție a colaborării noastre este tratamentul pacienților cu accident vascular cerebral acut (AVC), în special neurotrombectomia, care reprezintă

ra este limitată, ceea ce constituie o problemă în gestionarea curentă a maladii respective. „Datorită progresului științific, în prezent, posibilitățile de tratament s-au extins enorm, iar metodele inovatoare utilizate în tratarea patologiilor AVC necesită, pe de o parte, aplicarea unor modalități și tehnici speciale de lucru, iar pe de alta, competențe corespunzătoare și, respectiv, o pregătire multilaterală a personalului medical din domeniu”, a subliniat academicianul Stanislav Groppa. Manifestarea a inclus și un curs educațional aplicativ (workshop cu hands-on), unde specialiștii autohtoni au avut posibilitatea să-și îmbunătățească abilitățile intervenționale practice prin intermediul simulatoarelor digitale de ultimă generație și să elucideze momentele cheie de interes major cu expertii în domeniu.

## Noutăți în diagnosticul și tratamentul bolilor ficatului

**Profesorul Thomas Berg, director al Departamentului de Gastroenterologie, șef al Secției de hepatologie la Universitatea din Leipzig, Germania, și colegul său dr. Florian von Bömmel - specialiști cu renume mondial în domeniu - au ținut prelegeri la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, în cadrul workshopului „Noutăți în diagnosticul și tratamentul bolilor ficatului”.**

Potrivit academicianului Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, atelierul de lucru este o continuitate a colaborării inițiate de mai mulți ani cu experți germani, care a fost dezvoltată pe mai multe dimensiuni: dermatologie, neurologie și hepatologie. Profesorul a evidențiat deschiderea spre cooperare a celor două personalități - cercetători și clinicieni, care înțeleg problemele din țara noastră și sunt disponibili să ne susțină.

La rândul său, profesorul Thomas Berg s-a declarat satisfăcut de vizita întreprinsă la Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare și, în special, la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Totodată, profesorul și-a exprimat disponibilitatea și susținerea în vederea acordării asistenței colegilor din Republica Moldova în domeniul profesat. Thomas Berg este unul dintre

cei mai renumiți specialiști în gastroenterologie și hepatologie din Europa și unul dintre principalii autori ai Ghidului pentru managementul hepatitei



B. Actualmente, dumnealui exercită funcția de vicesecretar general al Asociației Europene pentru Studiul Ficatului.

La workshop au fost prezentate comunicări privind managementul infecțiilor la pacienții cu ciroză hepatică, noi viziuni în tratamentul antiviral în hepatita cronică cu VHB, tratamentul antiviral al hepatitei B, rezultatele tratamentului antiviral al hepatitei cronice

cu VHC, managementul bolnavilor cu hepatită de tip D, abordarea bolnavului cu ciroză hepatică în contextul transplantului hepatic și a metodelor

acestui aplicate în Republica Moldova.

Evenimentul a fost organizat în data de 7 februarie curent, de Disciplina de gastroenterologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, în contextul colaborării bilaterale cu Facultatea de Medicină a Universității din Leipzig, Germania, în cadrul proiectului *Provocările actuale pentru diagnosticarea și tratamentul afecțiunilor hepatice în Republica Moldova.*



## USMF „Nicolae Testemițanu” a câștigat 18 proiecte de cercetare

**Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a câștigat 18 proiecte de cercetare din numărul total de 40 de proiecte selectate în cadrul Programului de Stat pentru anii 2020-2023, prioritatea Sănătate. Totodată, reieșind și din bugetul total aprobat, în valoare de circa 19,9 milioane de lei, Universitatea deține primul loc printre toate instituțiile cu profil medical, eligibile în concurs.**

Decizia aparține Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD), care a validat rezultatele expertizei propunerilor de proiecte și a prezentat recomandările de rigoare pentru adoptarea deciziei finale. Totodată, Consiliul a sugerat finanțarea unui grup mai mare de cercetători, participanți la concurs, ca urmare a reducerii cu 30 de procente a alocațiilor bugetare pentru toate inițiativele de proiecte. Astfel, ținând cont de limitele bugetului alocat, inițial se prevedea finanțarea a 101 proiecte, iar ca rezultat al recomandărilor Consiliului numărul acestora a crescut până la 167 de proiecte.

Profesorul universitar Ghenadie Curocichin, șef al Departamentului Știință al USMF „Nicolae Testemițanu”, a subliniat că datorită acestui fapt, a fost posibilă sporirea cu o treime a numărului de proiecte câștigătoare, astfel, depășind situația incertă privind finanțarea domeniului cercetării, creată la universitatea noastră, la sfârșitul anului 2019: „Deși a fost operată această reducere, aproape toate capitolele de cheltuieli

vor avea acoperire financiară, inclusiv întreținerea personalului, remunerarea muncii, contribuții, procurarea reactivelor, alte servicii de cercetare, fapt ce ne permite să funcționăm la nivel acceptabil”. Profesorul universitar a accentuat că nu există niciun temei de neliniște pentru cercetătorii Universității, deoarece contractele



de reangajare a personalului științific disponibilizat au fost semnate cu data de 2 ianuarie 2020.

Ghenadie Curocichin susține că deși a fost redusă finanțarea cu 30 de procente la toate proiectele de cercetare câștigătoare, Universitatea deține întâietatea printre toate instituțiile medicale participante la concurs atât după numărul de proiecte, cât și după bugetul total alocat. Această sumă, prevăzută pentru cercetare în cadrul

proiectelor competitive, urmează să fie suplimentată după ce guvernul va aproba *Metodologia de finanțare instituțională*, potrivit căreia se estimează alocații adiționale de cca 40% din bugetul total oferit pentru domeniul cercetării.

La concurs au participat 4496 de persoane, care s-au grupat în 249 de

echipe în proiecte de cercetare, ce au fost supuse la 747 de expertize individuale.

Proiectele de cercetare pentru concursul „Programul de Stat” (2020-2023) au vizat cinci priorități strategice: *Sănătate; Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor; Mediu și schimbări climatice; Provocări sociale și competitivitate economică și tehnologii inovative.*

Proiectele câștigătoare din par-

tea USMF „Nicolae Testemițanu” sunt:

- Explorarea infecțiilor nosocomiale în unitățile de terapie intensivă. Elaborarea preparatelor antibacteriene noi;
- Chirurgia modernă personalizată în diagnosticul și tratamentul complex al tumorilor la copii;
- Patologia chirurgicală și trauma la gravide și postpartum: optimizarea strategiei managementului în diagnostic și tratament;
- Elaborarea metodelor inedite de diagnostic precoce al bolii de imunodeficiență în baza studiului clinico-imunologic și molecular-genetic al pacienților cu suspjecție la imunodeficiență primară;
- Cercetări complexe de elaborare a noilor produse farmaceutice antiinfecțioase autohtone pentru optimizarea farmacoterapiei afecțiunilor stomatologice, orofaringiene și auriculare;
- Implementarea unei metode chirurgicale în tratamentul glaucomului cu implantarea șuntului cu supapă elaborată;
- Abordarea morfologică prin metode convenționale, histo- și imunohistochemice ale particularităților profilului patologic a placentogenezii precoce în sarcini derulate la termen mic;
- Fenomenul dopajului juvenil la sportivi în abordarea bioetică-medicală;
- Studiul biologic și fotochimic al plantelor medicinale cu acțiune antioxidantă, antimicrobiană și hepatoprotectoare;
- Fragilitatea: diagnosticul și profila-

xia în coraportul problemelor medico-psiho-sociale ale vârstnicului vulnerabil;

- Pilotarea aplicării principiilor medicinei personalizate în conduita pacienților cu boli cronice netransmisibile;
- Infertilitatea masculină – sistemogeneza factorilor de risc, studiul mecanismelor patologice și optimizarea strategiilor de prevenire, monitorizare și tratament în populația Republicii Moldova;
- Studiul epidemiologic al patologiilor endocrine cu răspândire largă în populație (diabet zaharat, obezitate) în Republica Moldova și strategia managerială;
- Tehnologii noi patogenetic argumentate în tratamentul chirurgical complex miniminvasiv laparoscopic și endovascular al pacienților cu complicații potențial letale ale cirozei hepatice;
- Anomaliile congenitale chirurgicale la nou-născut, sugar, adolescent. Chirurgia reconstructivă în afecțiunile malformative congenitale la copil 0-18 ani;
- Abordarea interdisciplinară biotico-socio-medicală a contingentului vulnerabil de populație cu stare severă de sănătate și posibilitățile de reabilitare;
- Bolile cronice hepatice și pancreatice: aspecte nutriționale și chirurgicale;
- Integrarea mecanismelor epileptogenezei cu scopul creării rețelei de diagnostic și tratament multimodal al epilepsiei.

## Patologiile chirurgicale rare – subiectul *Lecturilor de iarnă*

**În perioada 28-31 ianuarie curent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova s-au desfășurat Lecturile de iarnă, ediția a XVI-a - o conferință științifico-metodică de perfecționare a medicilor chirurghi din întreaga republică și a cadrelor didactice universitare. Specialiștii din domeniul chirurgiei au discutat aspecte ale patologiilor chirurgicale rare, precum și metodologia didactică în acest domeniu.**



Evenimentul a fost inaugurat cu un moment de reculegere în amintirea renumitului medic chirurg, profesor universitar și academician Vladimir Hotineanu, care a fost inițiatorul *Lecturilor de iarnă*.

Profesorul universitar Gheorghe Rojnovanu, șef al Catedrei de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” a USMF „Nicolae Testemițanu”, a declarat, în deschiderea evenimentului, că *Lecturile de iarnă* reînnoiesc cunoștințele de bază în chirurgie, iar tematica este una actuală. „Atipice sunt cele mai mari provocări pentru medicii practicieni, deoarece patologiile chirurgicale rare sau orfane, cum le numim noi, sunt dificil de diagnosticat și de tratat în mod clasic”, a subliniat renumitul chirurg. În opinia profesorului Rojnovanu, asimilarea informațiilor prezentate pe parcursul conferinței depinde de implicarea participanților

în discuții, dezbateri și precizări.

Prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitatea didactică, a subliniat că evenimentul este important nu doar pentru comunitatea academică a universității noastre, dar și pentru cea chirurgicală din întreaga țară. „În condițiile în care se citește mai puțin decât ne-am dori noi, oportunitatea de a ne împărtăși experiența între colegi în cadrul *Lecturilor de iarnă*, deja de 16 ani consecutiv, este binevenită”, a punctat prim-prorectorul, care a amintit că „sufletul *Lecturilor*

*de iarnă* a fost prietenul și colegul nostru - regretatul Vladimir Hotineanu, care a promovat această idee pe parcursul ultimilor 15 ani din viața sa”. Profesorul Olga Cernetchi a apreciat originalitatea subiectelor abordate și faptul că fiecare ediție a fost irepetabilă, declarând că *Lecturile de iarnă* au fost concepute nu doar ca un eveniment științific, dar și didactic, pentru că au în vizor și probleme de metodologie didactică.

Lecturile de iarnă s-au încheiat în data de 31 ianuarie curent printr-o ședință comună a Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” și a Asociației Medicilor Obstetricieni-Ginecologi din Republica Moldova, în cadrul căreia au fost abordate subiecte privind endometrioza extragenitală, a cicatricei postoperatorii, tumorile ovariene și pneumotoracele catameniale.

## Cercetări în afecțiunile hepatice

### Biobancă de țesuturi și fluide pentru pacienții cu afecțiuni ale ficatului

Cercetătorii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” preocupă de patologiile hepatice vor crea o biobancă de țesuturi și fluide cu probe referitoare la pacienții din Republica Moldova care suferă de astfel de maladii. Acțiunea va fi susținută în cadrul Acordului de cooperare bilaterală dintre instituția noastră și Facultatea de Medicină a Universității din Leipzig, Germania.

Acad. Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, a accentuat că procesul de creare a biobăncii a început deja, fiind achiziționate câteva instalații frigorifice pentru colectarea și păstrarea mostrelor. Biobanca va fi amplasată în incinta Laboratorului central al Universității și va oferi un suport în cercetările și studiile în proiecte de sănătate.

Profesorul german Thomas Berg, vicesecretar general al Asociației Europene pentru Studiul Ficatului, a declarat că formarea biobăncii va fi unul dintre rezultatele finale ale proiectului, iar colegii din Republica Moldova urmează să beneficieze de instruire în laboratoarele din Germania privind cercetarea biomarkerilor hepatici prin diferite tehnici inovative, elaborarea tezelor și a publicațiilor științifice și, în general, pentru dezvoltarea lor profesională. Acest lucru ar putea fi posibil prin programele moldo-germane de schimb academic sau burse de mobilitate pentru realizarea cercetărilor.

Expertul străin a informat că instituțiile europene oferă fonduri pentru studierea și cercetarea bolilor rare, printre care este și hepatita D. „În Republica Moldova sunt înregistrate numeroase cazuri de îmbolnăviri cu hepatita D. Astfel, dacă dispuneți de studii corespunzătoare

și de registre în acest sens, vă îndemnăm să vă înscrieți pentru a beneficia de aceste fonduri”, a punctat profesorul Berg.

### Studii clinice prospective privind patologiile hepatice

În contextul colaborării cu Universitatea din Leipzig, cercetătorii nemți sunt interesați de realizarea unor studii clinice prospective privind patologiile hepatice în Republica Moldova prin intermediul USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Profesorul Thomas Berg a declarat, în cadrul unei întrevederi

sale, profesorul a asigurat că dispune de studii ce demonstrează că tratarea pacienților cu hepatită de tip B poate fi întreruptă și că o pătrime dintre aceștia se întremază.

Acad. Stanislav Groppa a menționat că Universitatea are experiență în astfel de activități, cadrele noastre științifico-didactice fiind implicate în multe cercetări internaționale similare, ce vizează alte maladii. „Mecanismul este funcțional, începând cu Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Comitetul Național de Etică și până la modul de organizare și formare a echipelor. Ar fi binevenit ca în timpul apropiat să inițiem astfel de studii privind tratamentul maladiilor



cu echipa Departamentului Știință a universității noastre, că la nivel internațional există tendința ca pacienții cu hepatita virală de tip B să fie tratați după aceeași schemă ca și cei care suferă de hepatita de tip C, fără ca să fie necesar tratamentul pe viață. „Am putea implementa această metodă și în Republica Moldova, punându-vă la dispoziție protocoale clinice europene, iar astfel tratamentul ar fi mai puțin costisitor”, a afirmat Thomas Berg. În susținerea ideii

hepatice”, a punctat academicianul.

Colaborarea cu Universitatea din Leipzig are loc în cadrul proiectului *Provocările actuale pentru diagnosticarea și tratamentul afecțiunilor hepatice în Republica Moldova*, lansat grație Institutului Moldova-Leipzig, coordonator principal fiind Marina Dumbravă - conaționala noastră stabilită în Germania.



## Conferință științifică on-line privind cercetarea medicamentului

Centrul Științific al Medicamentului (CȘM) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat o conferință științifică internațională cu genericul Obținerea și cercetarea farmaceutică a unor noi molecule și produse farmaceutice cu potențial terapeutic. Evenimentul a avut loc în data de 31 ianuarie curent, în cadrul proiectului moldo-belarus „Obținerea și cercetarea farmaceutică a derivaților de propiltiodiazolochinazolinonă cu proprietăți biofarmaceutice optimizate”.

La manifestarea științifică au participat partenerii proiectului - specialiști de la Universitatea de Medicină din Minsk, Belarus, reprezentanți ai administrației universității noastre și ai Facultății de Farmacie, ai Institutului de Chimie și ai Laboratorului Sinteză Organică și Biofarmaceutică ale Academiei de Științe a Moldovei, studenți-doctoranzi și alți invitați.

Președintele conferinței, profesorul Vladimir Valica, directorul CȘM, șef al Catedrei de chimie farmaceutică și toxicologică a USMF „Nicolae Testemițanu”, coordonatorul instituțional al programului, a accentuat că la întrunire au fost prezentate rezultatele obținute în primul an de implementare a proiectului menționat și au fost stabilite obiectivele pentru următoarea perioadă. Directorul a pre-



zintă că proiectul vine să extindă relațiile de colaborare dintre cele două facultăți de farmacie nu doar în plan didactic, dar și în sfera cercetării.

„Lucrările conferinței au pus accentul pe cercetarea farmaceutică, care, în ultima perioadă, înregistrează anumite succese în cadrul CȘM și la Facultatea de Farmacie a universității noastre. Ne dorim să valorificăm rezultatele notabile obținute împreună cu partenerii belaruși, astfel încât să atingem obiectivele propuse cu respectarea etapelor de implementare a acestuia”, a explicat coordonatorul instituțional al programului.

Conferențiarul Livia Uncu, prodecan al Facultății de Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că evenimentul a fost util, în special pentru tinerii cercetători - studenții-doctoranzi, care au avut ocazia să-și etaleze rezultatele propriilor studii. Dialogul cu partenerii din Belarus s-a realizat on-line - o metodă cost-eficientă, utilizată pe larg în desfășurarea forumurilor științifice internaționale.

Natalia Gurina, decan al Facultății de Farmacie a Universității de Stat de Medicină din Minsk, director de proiect, a dat asigurări că, împreună cu echipa pe care o reprezintă, va contribui în continuare la menținerea și sporirea colaborării. „Toate comunicările discutate la conferință au fost utile și actuale. Ne mândrim că avem tangențe în domeniul cercetării și intenționăm să preluăm unele idei de la colegii din Republica Moldova”, a menționat profesorul.

Proiectul moldo-belarus a fost unicul selectat din multitudinea celor depuse la concursul național în cadrul priorității Sănătate și Biomedicină, fapt ce demonstrează încă o dată nivelul înalt de competitivitate a echipelor de cercetare ale USMF „Nicolae Testemițanu”.

## Parteneriat academic cu Universitatea Erciyes din Turcia

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova își extinde segmentul de colaborare internațională în vederea inițierii activităților de cercetare și a programelor de schimb academic cu universități din Turcia.

În perioada 24-26 februarie 2020, rectorul Emil Ceban, însoțit de academi-

cianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, și șefa Departamentului Relații Externe și Integritate Europeană, Evelina Ghergehegiu, a întreprins o vizită de studiu la Universitatea Erciyes din Kayseri, Turcia. Acțiunea a avut loc la invitația profesorului Yusuf Özkul, șeful Centrului de Genetică Medicală Gen-Kok, specialist internațional în

cercetarea genomului și a celulelor stem, care s-a aflat la universitatea noastră, la finele anului 2019. Potrivit rectorului Emil Ceban, în cadrul întrevederii cu omologul său turc, profesorul Mustafa Çaliş, au discutat despre modalitățile de organizare a activității de cercetare în instituții, inclusiv principiile și direcțiile principale de dezvoltare ale

profesorului universitar Hizir Yakup Akyldiz, care și-a exprimat interesul pentru inițierea proiectelor de schimb academic între universități, cu accent pe formarea tinerilor specialiști în cadrul programelor de rezidențiat. Totodată, a fost propusă organizarea bilaterală a vizitelor de studiu ale rezidenților de diverse profiluri, pentru perioade de studiu de până la 3 luni, inclusiv prin programul ERASMUS+ ș.a.

La întrevedere cu decanul Facultății de Farmacie, profesorul universitar Betul Ayçan, discuțiile s-au axat pe similaritățile în pregătirea farmaciștilor din ambele țări, cercetarea în domeniul farmaceutic, posibile proiecte bilaterale de cercetare ș.a.

Deplasarea în Turcia a rezultat prin aplicarea la un grant de cercetare în genetica sclerozei multiple și psoriazisului în consorțiu cu Universitatea Erciyes, și Universitatea de Stat de Medicină „I.M. Secenov” din Moscova, Rusia. De asemenea, o echipă de medici-rezidenți urologi a fost agreată pentru a participa, în aprilie 2020, la un curs de formare în tratamentul ultrasonografic al urolitiaziei.

Universitatea Erciyes din Kayseri este o instituție academică polivalentă care oferă diverse programe educaționale, inclusiv medicale, pentru 52 534 de studenți în cadrul a 19 facultăți, cu un potențial de 123 de catedre și 2 campusuri universitare. Educația medicală se realizează în 8 spitale universitare cu diverse profiluri. Cercetarea reprezintă un element primordial în activitatea Universității Erciyes și se realizează în 39 de centre științifice.



acesteia. Întâlnirea a culminat cu semnarea bilaterală a două acorduri ce vizează colaborarea academică, cercetarea, schimbul de experiență și mobilitatea studenților. Programul vizitei a inclus și o întâlnire a delegației USMF „Nicolae Testemițanu” cu decanul Facultății de Medicină din cadrul Universității Erciyes -

profesorul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, și șefa Departamentului Relații Externe și Integritate Europeană, Evelina Ghergehegiu, a întreprins o vizită de studiu la Universitatea Erciyes din Kayseri, Turcia. Acțiunea a avut loc la invitația profesorului Yusuf Özkul, șeful Centrului de Genetică Medicală Gen-Kok, specialist internațional în

acesteia. Întâlnirea a culminat cu semnarea bilaterală a două acorduri ce vizează colaborarea academică, cercetarea, schimbul de experiență și mobilitatea studenților. Programul vizitei a inclus și o întâlnire a delegației USMF „Nicolae Testemițanu” cu decanul Facultății de Medicină din cadrul Universității Erciyes -

## Colaborare cu Universitatea de Medicină din Loyola, SUA

Oricare dintre aspectele cancerului de prostată și ale hepatitelor virale în Republica Moldova reprezintă subiecte de cercetare științifică, inclusiv pentru Universitatea de Medicină din Loyola, Syracuse, New York, Statele Unite ale Americii. Profesorul Gabriel P. Hass, director al Centrului științific pe probleme medicale Astellas, a vizitat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în data de 13 ianuarie 2020, pentru a stabili direcții comune de colaborare științifică.

Rectorul Universității Emil Ceban a salutat intenția delegatului american, subliniind că domeniul științific reprezintă o prioritate în activitatea Universității, iar interesul pentru dezvoltarea studiilor în urologie este comun. „Știința americană a fost prima în lume care a avut drept obiect de cercetare cancerul de prostată și, respectiv, cele mai multe metode de tratare ale acestei maladii au fost identificate anume de savanții americani. Propunerea de colaborare este onorabilă și vom depune eforturi maxime pentru a participa la proiecte științifice interuniversitare în acest domeniu”, a precizat rectorul.

Profesorul Gabriel P. Hass a men-

ționat că instituția științifică pe care o reprezintă studiază probleme medicale din diverse domenii, de aceea USMF „Nicolae Testemițanu” poate identifica orice subiect forte pe care să-l propună spre cercetare. Totodată, el a sugerat ca rezultatele științifice obținute să fie

prezentate la forumurile internaționale de profil. Vitalie Ghicavii, conferențiar universitar la Catedra de urologie și nefrologie

chirurgicală, a informat că profesorul Hass s-a aflat în țara noastră pentru a evalua posibilitățile de efectuare a studiilor clinice de fază I, care, ulterior, să servească drept suport în activitățile de cercetare.

La întrunire au participat și alți



prezentate la forumurile internaționale de profil.

Vitalie Ghicavii, conferențiar universitar la Catedra de urologie și nefrologie

chirurgicală - profesorul Adrian Tănase și asistentul universitar Andrei Bradu.

## Metodă avansată în anesteziologie, implementată și în Republica Moldova

În premieră, în luna ianuarie 2020, echipa de medici de la Clinica Catedrei de anesteziologie și reanimatologii nr. 1 „Valeriu Ghereg” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, amplasată în Spitalul Clinic Municipal (SCM) nr. 1 din capitală, a implementat cu succes cea mai nouă tehnică anestezică: OFA (Opioid Free Anesthesia - Anestezie fără opioizi) - o ramură a anesteziei generale intravenoase balansate.

Membrii echipei de medici, ghidați de profesorul universitar Adrian Belii, sunt: Stanislav Manastârșchi, student-doctorand (realizează teza de doctor în științe medicale pe tema Anestezia fără opioizi în chirurgia abdominală minim invazivă), Ion Chesov, conferențiar universitar, directorul clinicii menționate, și Ghenadie Severin care, în curând, își va susține public teza de doctorat.



Potrivit profesorului universitar Adrian Belii, tehnica OFA este considerată cea mai mare descoperire în anesteziologie din ultimii 30 de ani. Elaborarea acesteia în conceptul ei modern a început practic, concomitent, în Franța și în Belgia în anul 2015. În Republica Moldova, OFA a fost lansată la conferința științifică susținută de profesorul Jean Pierre Estebe din Rennes, Franța, în cadrul celui de-al III-lea Congres Internațional al Societății pentru Studiul și Combaterea Durerii din Moldova, în același an. Cooperarea cu comunitatea științifică din Franța a permis, în termeni restrânși, „importul” OFA în Moldova.

Într-un scenariu similar, ca rezultat al colaborării cu profesorul Laurent Beydon din Angers, Franța, profesorul Belii a preluat și a aplicat în Republica Moldova, în anul 2007, tehnica anes-

teziei intravenoase după obiectivul de concentrație - TCI/AIVOC, aceasta fiind practicată o bună perioadă de timp la un spital privat din capitală, iar actualmente - la Clinica universitară din cadrul SCM nr. 1.

Până în prezent, tehnica OFA a fost utilizată în cazul a 15 intervenții chirurgicale de profil ginecologic, toate pacientele având o stabilitate intraoperatorie remarcabilă a funcțiilor vitale, fără opioizi.

Autorii aduc mulțumiri directorului Spitalului Clinic Municipal nr. 1, dlui Iurie Crasiuc, și vicedirectorului medical, dlui Ion Arteni, pentru deschidere și implicare. Comunitatea academică a USMF „Nicolae Testemițanu” exprimă felicitări cordiale echipei de medici ai Clinicii universitare de anestezie și terapie intensivă pentru realizarea științifică în favoarea sănătății oamenilor.



## USMF „Nicolae Testemițanu” - studiu de caz pentru Banca Mondială

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova este inclusă într-un studiu de caz al Băncii Mondiale (BM) pentru anul 2020 privind mobilitatea forței de muncă în domeniul sănătății. În acest sens, o echipă de experți în sănătate a organizației internaționale a vizitat Universitatea, în data de 25 februarie curent, pentru a se informa și a se documenta despre activitatea instituției noastre. Echipa BM a fost reprezentată de Alessia Thiebaud, analist în cercetare în domeniul sănătății și nutriției populației din Europa și Asia Centrală și Nicolae Jelamschi, consultant.

Delegația a avut o întrevedere cu administrația Universității, în cadrul căreia prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică, a exprimat deschiderea Universității pentru un dialog productiv în susținerea implementării viitoarelor acțiuni. „Suntem pregătiți să cooperăm cu toate structurile internaționale și să avem un dialog constructiv în identificarea domeniilor în care susținerea Băncii Mondiale este crucială pentru avansarea reformelor în sectorul medical”, a declarat profesorul Olga Cernețchi.

Alessia Thiebaud a prezentat obiectivele Băncii Mondiale pentru anul 2020 în realizarea acestui studiu de caz privind mobilitatea forței de muncă în domeniul sănătății. Concomitent, delegații BM au aplicat un chestionar, ale cărui întrebări

au vizat date cu referire la: numărul total al studenților admiși la studii și al absolvenților, în fiecare an, durata medie a studiilor pentru medici și asistenți medicali generali, calita-



tea predării, numărul total de cadre științifico-didactice, rata anuală de promovare a studenților autohtoni și a celor internaționali, principalele țări de origine ale studenților străini de la USMF „Nicolae Testemițanu”, oferta educațională ș.a.

„Instituția pe care o reprezentăm încearcă să susțină reformele în aria sănătății din Republica Moldova și realizarea obiectivelor de dezvoltare a sistemului medical, inclusiv pentru asigurarea asistenței medicale de calitate și dezvoltarea strategiei de asigurare cu resurse umane în sănătate”, a relatat Alessia Thiebaud.

Precizăm că obiectivul de bază al operațiunii de proiect este de a contribui la reducerea riscurilor cheie pe segmentul mobilității forței de muncă în domeniul sănătății și la îmbunătățirea eficienței serviciilor medicale în țara noastră.

## Un nou acord cu Universitatea din Leipzig

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Facultatea de Medicină a Universității Leipzig din Germania își vor extinde colaborarea științifică în domeniul gastrologiei și hepatologiei prin implementarea proiectului Provocările actuale pentru diagnosticarea și tratamentul afecțiunilor hepatice în Republica Moldova. Un acord în acest sens a fost semnat, în data de 7 februarie, de către recto-

sor răsfrânge benefic asupra sistemului de sănătate. „Sperăm că rezultatele proiectului vor avea un impact major asupra tratamentului pacienților cu hepatite”, a subliniat rectorul.

Profesorul german Thomas Berg, vicesecretar general al Asociației Europene pentru Studiul Ficatului, a declarat că studiile și cercetările în hepatologie și gastroenterologie sunt extrem de importante: „Avan-



șorul Emil Ceban, șeful Disciplinei de gastroenterologie Eugen Tciaciu și profesorul Thomas Berg de la Universitatea din Leipzig.

Potrivit rectorului Emil Ceban, țara noastră se confruntă cu probleme majore în patologia hepatică, prevalența acestor maladii fiind una dintre cele mai ridicate din Europa de Est. Proiectul prevede revizuirea curriculumului universitar la Disciplina de gastroenterologie, crearea unui registru special al pacienților pentru medicii hepatologi sau transplantologi, a unei baze de date științifice cu informații clinice ce ar sta la baza altor proiecte științifice sau publicații în domeniu. Este iminentă și actualizarea protocoalelor clinice naționale conform rigorilor europene, fapt ce

tajul unor astfel de proiecte constă în faptul că nu solicită resurse umane și financiare foarte mari, or, suntem în era bigdata, a inteligenței artificiale”. Expertul a accentuat importanța colaborării dintre cadrele didactice și cele științifice.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, a menționat că acest proiect interdisciplinar este unul strategic pentru instituția noastră și „digitalizarea datelor legate de țesut, de celule, de genetică este extrem de necesară și actuală”.

Proiectul Provocările actuale pentru diagnosticarea și tratamentul afecțiunilor hepatice în Republica Moldova a fost lansat grație Institutului Moldova-Leipzig.

## Amplificarea relațiilor de colaborare cu instituțiile superioare de învățământ și de cercetare medicală din Rusia

USMF „Nicolae Testemițanu” - reprezentată la Consiliul rectorilor universităților de medicină din Rusia

O delegație a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în componența rectorului Emil Ceban, prim-prorectorului Olga Cernețchi și a profesorului Adrian Hotineanu, a participat la ședința Biroului Asociației Consiliului rectorilor universităților de medicină din Federația Rusă, desfășurată în data de 21 ianuarie curent, la Moscova. La întrunire a fost abordat subiectul privind calitatea de membru al universității noastre în această asociație, precum și unele probleme ce țin de internaționalizarea procesului de studii și de cercetare medicală, crearea și dezvoltarea sistemelor informaționale de management universitar, organizarea manifestărilor sportive și culturale interuniversitare.

Rectorul Universității Emil Ceban a subliniat că parteneriatul stabilit cu instituțiile de învățământ superior și cele de cercetare științifică de profil medical din Rusia este unul onorabil pentru universitatea noastră.

Secretarul Consiliului rectorilor universităților de medicină din Federația Rusă, rectorul Universității de Stat de Medicină din Voronej, academicianul Igor Esaulenco, a informat delegații despre statutul Asociației și despre direcțiile de colaborare bilaterale între universități și facultăți, evidențiind prioritățile stabilite, ce se referă la realizarea proceselor de învățământ medical și de cercetare, la organizarea manifestărilor științifice în diverse domenii ale științei și practicii me-

dicale, la mobilitățile academice și la desfășurarea evenimentelor sociale și culturale cu participare internațională. În calitatea sa de rector, profesorul Igor Esaulenco și-a exprimat disponibilitatea de a vizita universitatea noastră în luna aprilie curent.

Reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu” a avut o întâlnire și cu pro-

Intenții de colaborare cu Institutul de Chirurgie Pediatrică de Urgență din Moscova

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” ar putea iniția relații de colaborare cu Institutul de Chirurgie Pediatrică de Urgență din Moscova, Federația



profesorul Denis Butnaru, prorector pentru activitate științifică al Universității de Stat de Medicină „I.M. Secenov” din Moscova. În cadrul întreprinderii au fost tratate direcțiile principale de dezvoltare bilaterală, participarea la manifestările științifice, la proiectele de cercetare, precum și organizarea studiilor de doctorat prin cotutelă.

La ședință a participat și șeful Catedrei de medicină socială și management, profesorul Vladimir Reșetnicov, care a evidențiat necesitatea stabilirii relațiilor de colaborare cu universitatea noastră pe segmentele comune de activitate.

Rusă. Aflându-se în capitala rusă, delegația universității noastre a avut o întrevedere și cu directorul Institutului profesorului Valeriy Mitș, care este și conducătorul Departamentului de Chirurgie Purulentă a Institutului de Chirurgie „A.V. Vișnevski” din Moscova.

În cadrul întâlnirii au fost discutate prioritățile de colaborare ulterioară, care vor fi realizate prin pregătirea cadrelor medicale din Moldova în domeniile vizate, organizarea cercetărilor științifice în comun, publicarea rezultatelor științifice în revistele medicale ș.a.

## Fortificarea relațiilor de cooperare cu Elveția

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost onorată de vizita directorului Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova Caroline Tissot, efectuată în contextul fortificării relațiilor de cooperare bilaterală. Oficialul elvețian a fost însoțit de Viorica Crețu, director adjunct, și de Valeriu Sava, coordonator național al Programului Sănătate.

Rectorul Universității Emil Ceban a declarat că instituția noastră este deschisă spre cooperare cu toate structurile internaționale și că apreciază aportul substanțial al guvernului elvețian la dezvoltarea domeniului sănătății. Profesorul a informat că Universitatea conlucrează cu instituții de profil din spațiul francofon de peste 20 de ani, timp în care mai mulți studenți, medici-rezidenți și cadre didactice au beneficiat de mobilități academice, cursuri teoretice ș.a.

„Universitatea se află în continuă dezvoltare. Instruim studenți internaționali din 33 de țări, iar acest lucru ne mobilizează și ne dă un imbold să perseverăm în calitatea predării, în actualizarea curriculumurilor universitare și în racordarea programelor de studii la cerințele țărilor de origine ale studenților. Priorități pentru următorii ani rămân a fi crearea spitalului universitar și dezvoltarea ariei științifice”, a accentuat rectorul Emil Ceban.

Cu această ocazie, prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru

activitate didactică, a exprimat aprecierea sa pentru cooperarea anterioară pe segmentul Sănătate cu Biroul de Cooperare al Elveției, menționând rezultatele eficiente și impactul acestora la nivel instituțional, inclusiv în

nul Elveției și Guvernul Republicii Moldova, va începe o nouă etapă de colaborare interstatală”, a punctat oficialul.

La întrunire au participat prorectorii Olga Cernețchi, Stanislav



cadrul Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, Catedrei de medicină de familie și Departamentului Obstetrică și Ginecologie.

La rândul său, Caroline Tissot și-a anunțat disponibilitatea de a acorda tot sprijinul în vederea prelungirii cooperării cu instituția noastră pe diferite dimensiuni. „Din moment ce va fi aprobată următoarea strategie de cooperare între Guver-

Groppa, Victoria Craveț, Marcel Abrăș și secretarul științific al Senatului Didina Nistreanu.

Biroul de Cooperare al Elveției în Republica Moldova, înființat în anul 2000, administrează asistența tehnică și este responsabil pentru planificarea, implementarea și monitorizarea Programului elvețian de cooperare în țara noastră.



## Proiectul MINERVA în primul an de implementare

**MINERVA** 2019-2022

Strengthening Research Management and Open Science Capacities of HEIs in Moldova and Armenia

**Membrii echipei proiectului „Consolidarea capacităților de gestionare a cercetării și a Științei Deschise ale instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova și Armenia” (MINERVA) de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-au întrunit, în data de 5 februarie, într-o ședință de lucru, pentru a discuta despre activitățile realizate în 2019 - primul an de implementare. Proiectul este cofinanțat de Comisia Europeană în cadrul Programului Erasmus+.**

universității noastre, ce va fi coordonat cu subdiviziunile responsabile și va fi înaintat spre aprobare și aplicare ulterioară.

„În prezent se actualizează structura Repozitoriului în conformitate cu cea organizatorică a Universității. Bibliotecarii au elaborat o instrucțiune privind introducerea informației în Repozitoriul instituțional și urmează să organizeze cursuri de instruire pentru diferite grupuri țintă de utilizatori cu privire la crearea profilului cercetătorului și plasarea publicațiilor în arhiva digitală instituțională. Tot-



Prof. Gheorghe Rojnovanu, șeful Catedrei de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiade” a Universității coordonator instituțional al proiectului, a relatat despre procesul de implementare a proiectului MINERVA, scopul și obiectivele generale, partenerii proiectului, echipele de lucru și experți la nivel instituțional, precum și despre gradul de realizare a Planului de acțiuni pentru anul 2019. Prof. Rojnovanu a vorbit și despre asigurarea dezvoltării continue a capacităților resurselor umane în cercetare pentru a garanta aplicarea durabilă a principiilor științei deschise și pentru a spori incluziunea socială, vizibilitatea și responsabilitatea ariei cercetării. Coordonatorul proiectului a declarat că unul dintre obiectivele proiectului MINERVA este de a elabora și de a aproba o politică națională și instituțională privind știința deschisă. Profesorul Rojnovanu a menționat despre necesitatea de îmbunătățire a comunicării dintre membrii echipei universității noastre, coordonatorul național și partenerii proiectului.

Potrivit directorului Bibliotecii Științifice Medicale (BȘM) Liubovi Karneava, grupul de experți al USMF „Nicolae Testemițanu” responsabil pentru dezvoltarea infrastructurii Open Science la nivel instituțional a prezentat conceptul de dezvoltare al Repozitoriului instituțional și necesitățile ce țin de dotarea cu echipament tehnic, ce urmează a fi procurat. Directorul Bibliotecii a informat că specialiștii în domeniu au consultat mai multe surse internaționale și, ca rezultat al schimbului de experiență cu partenerii europeni, au decis migrarea Repozitoriului instituțional în domeniul științe medicale pe platforma DSpace-CRIS, care va permite dezvoltarea acestuia și va facilita comunicarea între cercetători. În acest scop, a fost elaborat un formular pentru crearea profilului cercetătorilor

odată, în următorii ani se preconizează diversificarea colecțiilor Repozitoriului instituțional și a genurilor de documente”, a relatat Silvia Ciubrei, șefa Departamentului Comunicare și Relații Publice, director adjunct la BȘM.

Silvia Ciubrei, responsabil pentru diseminare, a prezentat pagina web a proiectului creată pe portalul USMF „Nicolae Testemițanu” și site-ul proiectului MINERVA. De asemenea, ea a informat că partenerul coordonator a expediat spre examinare și completare cea de-a doua versiune a Strategiei de comunicare și diseminare a proiectului MINERVA, care prevede elaborarea unui calendar individual de diseminare a activităților și a rezultatelor proiectului de către fiecare partener în parte.

Olga Tagadiuc, directorul Școlii doctorale în domeniul Științe medicale, membru al grupului de experți pentru dezvoltarea de politici la nivel național și instituțional, a subliniat importanța distribuirii informației diferitor grupuri-țintă la nivel universitar (studenți-doctoranzi, șefi de catedre și de laboratoare, coordonatori de proiecte de cercetare, conducători de doctorat ș.a.)

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, a dat asigurări că va susține implementarea proiectului MINERVA și va continua acțiunile în acest sens. Totodată, profesorul a accentuat necesitatea diseminării rezultatelor proiectului printr-un raport de activitate și arhivarea datelor cu privire la toate realizările.

Proiectul MINERVA are ca scop sporirea eficienței, calității și excelenței managementului științific și a științei deschise în universitățile din Moldova și Armenia, ținând cont de necesitățile curente și viitoare ale mediului socio-economic ale ambelor țări și de cele mai bune practici ale Uniunii Europene.

## Delegații ai Universității Libere din Bruxelles - în vizită la USMF „Nicolae Testemițanu”

Parteneriatul cu Universitatea Liberă din Bruxelles (ULB), Belgia, este unul esențial pentru Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Acesta contribuie la perfecționarea sistemului de educație medicală universitară conform rigorilor europene, precum și la promovarea imaginii instituției în plan internațional. Declarația aparține rectorului Emil Ceban și a fost făcută în cadrul întrunirii cu reprezentanții ULB - profesorul Elie Cogan și Yvon Lammens, regizor-cameraman - aflați în vizită la Universitate, în perioada 13-18 februarie curent.

Al 13-lea an consecutiv, delegații belgieni vizitează instituția noastră în această perioadă, pentru a selecta candidații la bursele de specialitate FOSFOM, acordate anual medicilor rezidenți. Profesorul Cogan împreună cu decanul Facultății de Medicină nr. 1, Gheorghe Plăcintă, și decanul Facultății de Reziendențiat, Livi Grib, au interviuat candidații la burse.

La finalul vizitei partenerii din Bruxelles au avut o întrevedere cu echipa administrativă a Universității. Rectorul Emil Ceban a evidențiat momentele-cheie ale acestui parteneriat - misiunile de predare a prelegerilor, stagiile de instruire pentru studenți, medicii-rezidenți și personalul științifico-didactic, elaborarea tezelor de doctor în cotutelă, acordarea premiului „Moisei Cogan” pentru cea mai bună teză de licență în domeniul medicinii interne ș.a.

Rectorul a menționat că unul

dintre obiectivele Universității este recrutarea candidaților la studii din țările francofone și ridicarea nivelului de pregătire a personalului didactic pentru predarea în limba franceză.

În total, pe parcursul celor peste 10 ani de parteneriat, medicii-rezidenți ai USMF „Nicolae Testemițanu” au beneficiat de 60 de burse FOSFOM, cele mai multe fiind



La rândul său, profesorul Elie Cogan a informat că în ultimii doi ani se atestă o diminuare a numărului de candidați la burse, fapt ce minimizează șansele de obținere a bursei FOSFOM. Cerințele înaintate pentru candidați sunt: să studieze în anul doi, să vorbească fluent limba franceză, să aibă capacitatea de a se adapta la un mediu nou și să posede cunoștințe aprofundate în domeniul de studiu.

În acest an au fost înregistrați și intervievați cinci candidați, iar verdictul va fi anunțat după ce comisia de la Bruxelles va analiza materialele de la.

acordate pentru domeniile: anesteziologie, medicină internă, chirurgie, radioterapie, obstetrică și ginecologie, neurologie și altele.

În cadrul vizitei, delegații belgieni au realizat un șir de interviuri video cu rectorul Universității și cu foștii bursieri FOSFOM, pentru a afla în ce mod a contribuit mobilitatea academică la formarea lor profesională.

Convenția de cooperare dintre ULB și USMF „Nicolae Testemițanu” a fost semnată în anul 2006 și se axează pe mobilitatea medicilor-rezidenți și a personalului academic și științific.

## Programul de colaborare moldo-norvegiană în Optometrie - finalizat cu succes

„Proiectul de colaborare moldo-norvegiană în optometrie a avut un impact deosebit atât asupra USMF Nicolae Testemițanu, cât și asupra sistemului de sănătate din țară. Prin lansarea programului Optometrie, în anul 2017, în cadrul Facultății de Medicină nr. 1, am reușit să înscriem o filă de istorie impunătoare, pe care vrem s-o completăm cu realizări demne, acest proiect fiind unic prin misiunea sa nobilă de a instrui specialiști autentici pentru asigurarea asistenței oftalmologice”, a declarat rectorul Emil Ceban, la o ședință comună cu partenerii norvegieni.

Evenimentul a avut loc în data de 29 ianuarie în contextul finalizării Programului de colaborare moldo-norvegiană în optometrie Îmbunătățirea asistenței primare privind oftalmologia în Moldova și a întrunit parteneri de la Universitatea din Sud-Estul Norvegiei - profesorii Irene Langeggen, Bonnie Nordahl Albert Uchermann - și președintele Organizației de caritate „Hjelp Moldova” din Norvegia Hans Bjorn Bakketeig, membri ai administrației Universității, șefi de catedre și studenți, reprezentanți Centrului de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoane cu Vedere Slabă „Low Vision”.

Rectorul Emil Ceban a exprimat gratitudine părții norvegiene pentru receptivitate și suport în renovarea și dotarea cu echipament performant a Catedrei de oftalmologie-optometrie, cu baza clinică în Spitalul Clinic Municipal nr. 3 „Sfânta Treime”, organizarea mobilităților academice pentru studenți și profesori ș.a. Totodată, rectorul a accentuat deschiderea pentru noi proiecte de dezvoltare cu statul norvegian.

Prim-prorectorul Olga Cernețchi a accentuat că asistența primară

oculară în țara noastră a devenit o necesitate acută, iar programul de studii în optometrie este binevenit. „Inițial a fost elaborat curriculumul,

sorul Valeriu Cușnir, șeful Catedrei de oftalmologie-optometrie.

Irene Langeggen, profesor la Universitatea din Sud-Estul Norvegiei,



iar ulterior, cu susținerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Optometria a fost introdusă în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, după care a avut loc admiterea la specialitatea respectivă”, a menționat prorectorul pentru activitate didactică, subliniind că în prezent se elaborează un program de masterat în acest domeniu.

„Cu eforturile ambelor părți, am realizat obiectivele propuse, iar actualmente avem trei grupe de studenți optometriști. Colaborarea cu partenerii norvegieni a contribuit la consolidarea bazei tehnico-materiale cu echipament special atât pentru instruirea studenților, cât și pentru examinarea, diagnosticarea pacienților cu probleme de refracție: truse de lentile, focimetre, pupilometre, biomicroscopie, oftalmoscoape, retinoscoape, lentile Volk”, a relatat profe-

a menționat că partea moldavă a respectat cu strictețe etapele de implementare a proiectului, iar studenții norvegieni care și-au realizat stagiul practic în Clinica Universității s-au întors bine instruiți și cu impresii pozitive, sugerând continuitatea acestui proiect în domeniul cercetării științifice.

Proiectul de colaborare moldo-norvegiană în optometrie, inițiat în anul 2015, a fost finanțat de către guvernul norvegian, unul dintre obiectivele acestuia fiind crearea unui sistem de educație pentru optometriști în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”.

Programul Optometrie are misiunea de a pregăti specialiști pentru asigurarea asistenței oftalmologice, promovarea și utilizarea tehnologiilor moderne preponderent în managementul eficient al viciilor de refracție oculară, screeningul afecțiunilor oculare, precum și prevenirea acestora.



## Portalul universitar – instrument de informare, promovare și marketing

**Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” marchează un an de la lansarea noii versiuni a portalului universitar <https://usmf.md>. Cu acest prilej, membrii Consiliului de administrație al Universității s-au întrunit, în februarie curent, într-o ședință de lucru cu persoanele-cheie responsabile de dezvoltarea site-ului Universității, pentru a analiza problemele cu care se confruntă membrii comunității în administrarea subsite-urilor și lacunele existente.**

În deschiderea ședinței, rectorul Emil Ceban a explicat că întrunirea este condiționată de necesitatea dezvoltării conținutului noului portal universitar atât în limba română, cât și în alte limbi. Profesorul Ceban a reamintit că în scopul implementării și bune funcționări a noului site, a fost emis Ordinul rectorului nr. 325 din 20.08.2018, care stipulează că șefii subdiviziunilor universitare vor desemna o persoană responsabilă pentru administrarea subsite-urilor, care în cazul demisionării sau plecării în concedii de lungă durată, vor instrui o altă persoană pentru asigurarea continuității procesului. Conform feedback-ului, informația pe subsite-uri nu este actualizată sistematic, iar gestionarea de conținut și căutarea informației este dificilă. În acest context, a fost solicitată și opinia unor experți IT din capitală.

Reprezentantul companiei IT, care a făcut analiză comparativă a platformelor <https://usmf.md>, a explicat particularitățile tehnice ale acestora și diferențele de funcționare generale. Astfel, site-ul vechi a fost construit în

baza sistemului Wordpress (simplu în utilizare), iar actualul site are o structură modernă, fiind creat pe o platformă nouă - Drupal. Experții au recomandat menținerea acestei platforme, care este avansată din punctul de vedere al securității și funcționalității portalului și, respectiv, al subsite-urilor Universității și este mai ușor adaptabilă pentru gestionarea acestuia în patru limbi.

Una dintre problemele identificate de experți este faptul că membrii comunității, fiind obișnuiți cu interfața și cu meniul site-ului vechi, depășesc anevoios perioada de acomodare la cel nou. Astfel, una dintre recomandările specialiștilor prevede acumularea și structurarea *inconveniențelor în administrare*, pe care, ulterior, programatorii să le analizeze și să le ajusteze conform solicitărilor.

Silvia Ciubrei, șefa Departamentului Comunicare și Relații Publice, a accentuat că site-ul este un instrument indispensabil pentru informare și diseminarea informației, pentru promovarea imaginii Universității și atragerea la studii a candidaților, inclusiv de peste hotare. Ea a subliniat că unul dintre avantajele portalului nou este accesibilitatea în străinătate, credibilitatea și sporirea vizibilității conținutului site-ului în motoarele de căutare datorită certificatului de securitate SSL. Actualmente este necesar de a definitiva structura și de a plasa maximal conținut în limba română și de a iniția dezvoltarea, în primul rând, a versiunii în limba engleză a site-ului. În condițiile în care instituția recrutează cetățeni străini, respectarea acestor cerințe este obligatorie.

Pe prima pagină, la compartimentul evenimente și noutăți există posibilitatea de distribuție directă pe rețelele de socializare, ceea ce este recomandabil pentru orice membru al comunității universitare, de urmărire a numărului de vizualizări, aprecieri și comentarii, iar evenimentele care prezintă interes pot fi adăugate automat în calendarul personal Google.

Totodată, pe pagina de start au fost plasate informații generale: USMF în cifre (numărul beneficiarilor de studii pe categorii și al cadrului științifico-didactic); parteneri internaționali, afiliieri, acreditări și aprecieri, proiecte, informații despre reușita și calitatea predării, linkuri directe la arhiva publicațiilor periodice (*Revista de Științe ale Sănătății din Moldova*, *The Moldovan Medical Journal* și ziarul „Medicus”).

În final, rectorul Emil Ceban a conchis că în scurt timp va fi emis un nou ordin cu privire la dezvoltarea și gestionarea portalului universitar. În acest context este necesar de a identifica administratorii de subsite-uri din cadrul fiecărei subdiviziuni și de a relua instruirile pentru a crea un portal de calitate, întrucât această platformă oferă mai multe posibilități. „Suntem în era tehnologiilor informaționale și trebuie să facem față provocărilor secolului lucrând în echipă!”, a îndemnat rectorul comunitatea academică.

Reamintim că Departamentul Comunicare și Relații Publice este responsabil de gestionarea paginii principale a site-ului Universității. Toate propunerile de modificare a structurii subsite-urilor existente sau de creare a noilor subsite-uri vor fi înaintate la adresa [relatiipublice@usmf.md](mailto:relatiipublice@usmf.md).

md. DCRP va analiza propunerile recepționate și va înainta sarcini pentru Departamentul Tehnologie Informației și Comunicațiilor, care asigură instruirea utilizatorilor privind gestionarea paginilor subdiviziunilor și suportul tehnic al portalului universitar.

### Inițierea procesului de lucru asupra noii Strategii de dezvoltare a Universității

În data de 4 martie curent, rectorul Universității Emil Ceban a organizat o ședință cu membrii echipei manageriale pentru a discuta despre inițierea procesului de lucru asupra noii Strategii de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” pentru următorii 5 ani, care va include și strategia de informatizare și de marketing. De această dată, în calitate de expert a fost invitat domnul Dinu Țurcanu, prorector pentru informatizare, relația cu mediul socio-economic, imagine și comunicare de la Universitatea Tehnică a Moldovei. Domnia Sa, care are o experiență vastă în domeniu, s-a arătat deschis pentru conlucrare în vederea oferirii consultanței instituției noastre pe segmentele tehnologiilor informaționale, promovare și marketing.

Totodată, ambasadorul Republicii Moldova în Federația Rusă ES Andrei Neaguță a declarat în cadrul unei întrevederi cu delegația noastră, că va susține colaborarea dintre instituțiile de învățământ superior și de cercetare.

## Lansarea campaniei „Împarte o carte, împarte sănătate!”

**A venit timpul ca, din nou, Cartea, cea care deschide drumul în lumea enigmatelor, să-și regăsească locul firesc în inimile copiilor. Noi, maturii, suntem responsabili de faptul dacă copiii vor fi interesați să parcurgă labirinturile cunoașterii sau, din contra, vor alege cel mai accesibil și mai ușor remediu contra plictiselei, dar, în același timp, contraindicat din punctul de vedere al sănătății telefoanele mobile, tabletele și jocurile video.**

internați într-o instituție medicală din capitală, în data de 7 aprilie 2019, de Ziua Mondială a Sănătății. În această zi, medicii vor dăruia câte o carte fiecărui copil și vor organiza *Ora lecturii* în câteva secții ale spitalului.

Deoarece cărțile pot fi o sursă de infecție, vă rugăm să donați doar cărți noi sau în stare foarte bună. De asemenea, în acest scop caritabil, se pot face donații financiare. Din sursele colectate vor fi achiziționate cărți și creioane colorate.

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA



Vă invităm să participați la o nouă ediție a campaniei „Împarte o carte, împarte sănătate!”, organizată de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 1 martie-1 aprilie 2020.

Campania vine să mobilizeze membrii comunității universitare să cumpere o carte, pe care o va citi cu neașă un copil spitalizat. Cine, dacă nu medicul, cel care întâlnește zilnic suferința, înțelege mai bine starea emoțională a unui micuț bolnav? Vă îndemnăm să contribuim fiecare pentru a-i reda acestuia încrederea într-o însăși încredere grabnică!

Pentru donații sunt recomandate: cărțile cu povești, povestiri, poezii, enciclopedii, dicționare ilustrative, cărți pentru dezvoltare personală sau cele de colorat, destinate copiilor de diferite vârste. Doritorii pot face o dedicație specială pe verso copertii pentru copilul care o va deschide.

Cărțile vor fi distribuite micuților

Punctele de colectare a cărților:

- Departamentul Comunicare și Relații Publice, bir. 117, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165);
- Biblioteca Științifică Medicală;
- Centrul de Informare „Infomedica” nr. 2, Blocul didactic nr. 2, Facultatea de Farmacie, et. 3 (str. Mălina Mică, 66);
- Centrul de Informare „Infomedica” nr. 3, Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”, et. 3 (str. Nicolae Testemițanu, 29);
- sediul Asociației Studenților și Rezenților în Medicină (ASRM) (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165).

Acțiunea este organizată de Departamentul Comunicare și Relații Publice al USMF „Nicolae Testemițanu” în comun cu ASRM, pentru al cincilea an consecutiv. Ediția din acest an este dedicată aniversării a 75-a de la fondarea Universității.

## 4 februarie - Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului

**În data de 4 februarie curent, comunitatea internațională a marcat Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului, eveniment ce a fost împărțit și de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Departamentul Comunicare și Relații Publice a postat pe site-ul instituției un articol succint cu date și informații generale despre această boală a secolului cu sporul gradului de informare a publicului despre problema oncologică și de a promova metode noi și eficiente de combatere a bolii.**

În acest an, Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului a fost marcată prin sloganul „Sunt și voi face”, care vine cu un apel la acțiune și subliniază importanța implicării fiecăruia dintre noi în prevenirea și depistarea precoce a acestei maladii, ce reprezintă a doua cauză de deces în lume. În așa mod, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și Agenția Internațională pentru Cercetarea Cancerului sprijină Uniunea pentru Controlul Internațional al Cancerului pentru a promova mijloace menite să

diminueze povara globală a cancerului.

Reducerea cu o treime a numărului de decese premature cauzate de cancer până în anul 2030 reprezintă unul dintre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă. Potrivit datelor prezentate



de OMS, anual, cancerul este responsabil pentru 9,6 milioane de decese în întreaga lume. Totodată, 1 din 6 decese înregistrate la nivel global sunt provocate de cancer.

În Republica Moldova, maladiile oncologice constituie cea de-a doua cauză principală a mortalității, după

maladiile cardiovasculare, fiind o problemă prioritară pentru sistemul de sănătate. Potrivit Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, pentru diminuarea poverii bolilor oncologice a fost elaborat *Programul național de control al cancerului pentru anii 2016-2025*, al cărui obiectiv general este reducerea mortalității prin cancer cu 7% până în anul 2025.

Ultimele date statistice pentru Republica Moldova arată că în anul 2018 au fost înregistrate circa 10 mii de cazuri noi de cancer, dintre care 1338 de cazuri de cancer colorectal, 1125 – cancer mamar, 980 – cancer de piele, 925 – cancer pulmonar și 594 de cazuri de cancer de prostată.

Cei mai periculoși factori de risc ce provoacă dezvoltarea cancerului sunt fumatul, obezitatea, abuzul de alcool, regimul alimentar neechilibrat, lipsa activității fizice ș.a. Efectuarea testelor regulate de screening pentru depistarea precoce a maladiilor oncologice și adoptarea unui mod de viață sănătos sunt elementele-cheie în prevenirea riscului de cancer.

## Logoul USMF „Nicolae Testemițanu” a fost modificat

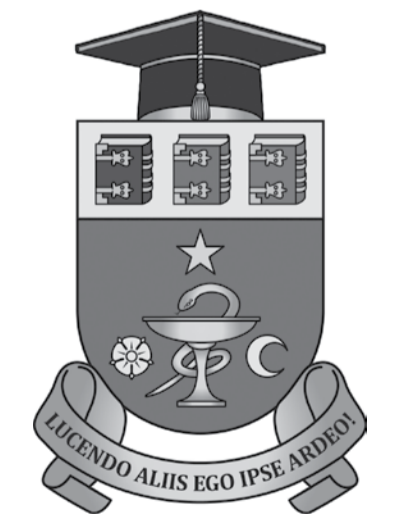
**La începutul anului curent, stema (logoul) Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost modificată pe motiv că sloganul *Lucendo aliis ego ipse ardeo* conținea erori.**

În luna septembrie 2019, administrația Universității a informat oficial despre această neconformitate Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, unica instituție abilitată în înregistrarea și includerea simbolurilor corporative în Armorialul General al RM. Ca rezultat, Comisia a emis Decizia nr. 190 din 01.10.2019 (publicată la 17.01.2020 în Monitorul Oficial, nr.7-13, art. 45) cu privire la modificarea Deciziei nr. 347-IV.01 din 29 iulie 2015. Respectiv, au fost corectate denumirea instituției, stema și drapelul Universității. Ulterior s-a modificat *foaia cu antet* a instituției pentru ordine și scrisori. În context, una dintre cerințele de bază este utilizarea versiunii actualizate a logoului

Universității, care va fi aplicată pe toate modelele de cereri, formulare și alte documente interne. Pentru mai multe informații accesați <https://relatiipublice.usmf.md/ro/elemente-de-identitate-vizuala> sau adresați-vă pentru consultații la Departamentul Comunicare și Relații Publice, Blocul didactic central, et. I, biroul 117 sau 119.

Reamintim că în data de 28 ianuarie curent, Senatul universitar a aprobat *Structura organizatorică și Organigrama* Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru anul 2020. Acestea cât și alte documente interne și externe sunt accesibile pe: <https://usmf.md/ro/despre-universitate/universitate/documente-usmf>

Totodată, menționăm că la ședința Senatului din 27 februarie, a fost aprobat logoul aniversar al Universității, cu prilejul celebrării a 75 de ani de la fondarea Almei Mater, care se recomandă a fi utilizat în



cadrul manifestărilor educaționale, științifice, sociale, culturale și sportive și aplicat în materialele informative și promoționale, inclusiv în materialele didactice ce vor fi editate în acest an.



## Aprecieri guvernamentale de Ziua Internațională a Femeilor în Știință

Profesorul universitar Svetlana Hadjiu, dr. hab. șt. med., și conferențiarul Diana Uncuța, dr. hab. șt. med., șefa Catedrei de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja”, au fost distinse cu Diploma Guvernului Republicii Moldova în domeniul științei și, respectiv, cu Diploma de onoare a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC) pentru succese remarcabile în domeniul cercetării și inovării. Evenimentul a avut loc pe 11 februarie, în contextul Zilei Internaționale a Femeilor și Fetelor din domeniul științei.

În mesajul său de felicitare, ministrul Corneliu Popovici a urat succes și perseverență tuturor doamnelor care își desfășoară activitatea în domeniul științei, tehnologiei și inovației din țara noastră, menționând că MECC va contribui la consolidarea capitalului uman prin

și Fetelor cu activități în domeniul științei este marcată anual pe 11 februarie, începând cu anul 2016. Printre obiective se numără stoparea tuturor formelor de discriminare față de doamnele din domeniul științei; accesul gratuit la educație științifică primară și secundară al tuturor fetelor; asigurarea accesului egal al tuturor femeilor la o educație tehnico-științifică accesibilă și de calitate, profesională și terțiară, inclusiv cea la nivel de universitate; sporirea substanțială a numărului de femei de toate vârstele cu competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și profesionale, pentru angajare în câmpul muncii, oferirea locurilor de muncă decente și atragerea în activități de antreprenoriat.

Comunitatea academică a USMF „Nicolae Testemițanu” exprimă felicitări cordiale distinșelor doamne Svetlana Hadjiu și Diana Uncuța pentru



sporirea interesului față de cercetare și inovare și prin atragerea tinerilor specialiști.

Ziua Internațională a Femeilor

faptul că se dedică progresului științelor medicale în Republica Moldova și integrării acestora în spațiul internațional de cercetare.

## Burse de excelență a Guvernului RM pentru studenți-doctoranzi

Olga Gavriluc și Pavel Leahu, studenți-doctoranzi în anul III, specialitatea Neurologie clinică, de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, vor primi Bursa de Excelență a Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2020, în valoare de 2500 de lei lunar. Totodată, Marta Dogot, studentă-doctorandă în anul III, specialitatea Cardiologie, s-a învrednicit de Bursa nominală „Nicolae Anestiade”, ce constituie 2000 de lei per lună.



Tinerii își fac studiile la Școala doctorală în domeniul Științe medicale - structură responsabilă de organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III universitar, în cadrul Consorțiului dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și instituțiile organizatoare de doctorat din domeniul medical: Centrul Național de Sănătate Publică, Institutul Mamei și Copilului, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, Institutul de Cardiologie, Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganic”, Institutul de Oncologie și Spitalul Clinic Republican. În prezent, la Școala doctorală în domeniul Științe medicale își fac studiile 363 de studenți-doctoranzi.

Bursele se acordă anual studenților-doctoranzi din anii II și III, înmatriculați la studii cu frecvență, care au realizat integral programul de pregătire avansată și programul de cercetare științifică stabilit de conducătorul de doctorat, au acumulat numărul de credite prevăzut în Planul de învățământ al Școlii doctorale,



au obținut performanțe academice deosebite și au participat activ în viața socială a instituției. Prin nominalizarea celor mai dotați studenți-doctoranzi, Guvernul Republicii Moldova își propune să eficientizeze procesul de pregătire a cadrelor științifice și să motiveze tinerii să se încadreze în activitatea de cercetare-dezvoltare.

În total, 11 studenți-doctoranzi din țară vor primi Bursa de Excelență a guvernului pentru anul 2020, iar alți șase studenți vor beneficia de Bursa nominală. La concurs au fost depuse 23 de dosare ale studenților-doctoranzi de la opt instituții de învățământ superior din țară, evaluate de cinci grupuri de experți selectați de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, conform domeniului științific și programelor de doctorat prezentate de către participanți.

## Patru mediciști – finaliști ai programului „Burse pentru viitorul tău!”

Patru studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au devenit câștigători ai programului Burse pentru viitorul tău!, ediția a VI-a, pentru anii 2019-2020. Câștigătorii sunt: Iuliana Beiu, anul I, Dan Rotaru, anul II, și Marin Foteniuc, anul III - toți de la Facultatea de Medicină nr. 1, și Maria Mogâldea, studentă în anul III la Facultatea de Stomatologie.



În data de 25 februarie curent a avut loc ceremonia de premiere a finaliștilor, la care au participat bursierii și familiile acestora, profesorii și rectorii ai universităților, Ministrul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, reprezentanții Centrului de Informații Universitare și ai unei companii private. La acest eveniment a fost prezent și Marcel Abraș, proctor pentru activitate socială, care a felicitat mediciștii în

numele administrației Universității, dorindu-le sănătate și realizări remarcabile în continuare.

Maria Mogâldea, bursieră în cadrul programului pentru al treilea an consecutiv, a menționat că nu s-a așteptat să fie selectată, acest lucru fiind surprinzător, îmbucurător și util pentru ea: „Voi utiliza bursa, în mare parte, în funcție de priorități - pentru cărți sau materiale de studiu suplimentare, pentru a deveni un doctor

posibil și o vacanță în viitor”, crede Marin Foteniuc.

Programul are drept scop susținerea tinerilor care provin din familii social-vulnerabile, pentru a facilita accesul lor la educație în instituțiile de învățământ superior din țară. Burse pentru Viitorul Tău! a fost lansat în anul 2014 și este realizat de Centrul de Informații Universitare în cadrul unui parteneriat public privat.

La ediția curentă, în cadrul programului au participat 75 de studenți din anii I-III de studii de la 16 instituții de învățământ superior din țară. În rezultatul evaluării dosarelor de către Comisia de experți independenți, au fost selectați 30 de finaliști de la 13 instituții de învățământ, care vor beneficia de burse a câte 10 mii de lei.

Aceștia sunt studenți înmatriculați în anul I de studii și studenți bursieri ai ediției precedente, promovați în anul II sau III de studii, care au pledat pentru reînnoirea burselor. Premiile au fost acordate în bază de concurs, având menirea să acopere necesitățile ce țin de efectuarea studiilor (taxă de studii, cheltuieli de cazare, masă, rechize de studii ș.a.). De asemenea, datorită unui suport oferit de către o persoană care a dorit să-și păstreze anonimatul, alte șase burse a câte 10 mii de lei au fost oferite pentru studenții din anul I.

De la lansarea programului Burse pentru viitorul tău!, la concurs au participat 615 studenți, fiind oferite în total în jur de 235 de burse. Proiectul stimulează tinerii cu o condiție socială mai dificilă pentru performanțe academice, astfel încât aceștia să devină specialiști calificați în domeniile selectate.

bun și pentru tot de ce are nevoie un student”.

„Luând în considerare că la fel sunt un triplu bursier, este o investiție majoră pentru mine, pe care pot să o valorific pentru ceva nou, inclusiv să procur o carte artistică. Pe lângă volumele întregi, lecturate nopți la rând, mai ai nevoie să-ți acumulezi o literatură proprie ca să poți purta convorbiri decente cu viitorii pacienți, dar mă gândesc și la alte cheltuieli prioritare,

## Medicinistul Stelian Curcă - laureat al Festivalului „Crizantema de Argint”

Stelian Curcă, student în anul I la Facultatea de Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, a obținut Premiul III la Festivalul-concurs de creație și interpretare a romanței „Crizantema de Argint-2020”, secțiunea Interpretare. Concursul, ajuns la cea de-a XXIV-a ediție, s-a desfășurat în perioada 21-23 februarie curent la Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” din capitală.

La secțiunea Creație au fost incluse în competiție opt lucrări, iar la secțiunea Interpretare au participat nouă concurenți din Republica Moldova și din România. Stelian Curcă a evoluat la secțiunea Interpretare, cu două romanțe: „De ce m-ați dus de lângă voi” cu renumitele versuri ale lui Octavian Goga și „Călugărul din vechiul schit”, versuri - Traian Demetrescu. Întrebat de ce a optat anume pentru aceste piese, tânărul spune că i-au plăcut mesajele lor, care îl reprezintă.

Muzicianul și directorul artistic al Festivalului „Crizantema de Argint”, Leonid Gorceac, și, în același timp, inițiatorul și președintele Comitetului de organizare al Festivalului de la Chișinău, a specificat că, în pofida faptului că Stelian nu a putut participa la toate repetițiile, deoarece acestea coincideau cu orele de studii universitate, el a avut o prestație foarte reușită. „Atât dirijorul, cât și membrii juriului i-au apreciat calitățile vocale de bariton, încurajându-l să cânte în continuare. Chiar și în calitate de începător, Stelian s-a prezentat bine și cred că trebuie neapărat să continue să facă muzică fie la nivel profesional, fie doar sub formă de hobby”, susține Leonid Gorceac.

Președintele juriului Festivalului, maestrul Mihai Munteanu, Artist al Poporului, a declarat că ediția curentă a concursului a descoperit voci foarte bune, care pot aduce mai multă

valoare pe viitor: „Mă bucur că sunt interpreți destul de buni și că romanța trăiește, pentru că noi avem nevoie de cultură”.

Stelian Curcă a început să facă muzică aproximativ de la vârsta de șase anișori. Timp de șase ani a cântat la acordeon, iar în prezent studiază la Școala de Arte „Valeriu Poleakov” din Chișinău și ia lecții de canto de la profesorul Valeriu Vdovenco, care are numeroși discipoli cunoscuți precum Cătălin Josan, formația Brio Sonores etc., și căruia îi este recunoscător pentru sfaturile utile.

La cei 19 ani, Stelian are numeroase premii obținute la concursuri de nivel național și internațional: Chantons, amis!, 2018 (Locul III), Jocurile Delfice pentru tineret ale țării

are de gând să se oprească aici, ci vrea să persevereze spre noi culmi, muzica fiind parte indispensabilă a vieții sale și care, zice el, îl relaxează sufletește și emoțional. Tânărul a ales să studieze Optometria, pentru că este o specialitate nouă și interesantă și crede că acest fapt îi conferă numeroase plusuri și avantaje. „Încerc să combin ambele pasiuni, pentru ca să mă dezvolt multilateral, nu-mi închipui să mă limitez strict doar la un singur domeniu. Vreau să am calea mea, să nu copiez pe nimeni, să încerc să-mi fac un nume atât ca medic, cât și ca artist de muzică. Cu cât cunoști mai mult, cu atât viața e mai diversă”, a declarat medicinistul. Din același considerent, se implică activ și în viața socială a Universității: în luna decembrie 2019 a participat



rilor-membre CSI, 2018, Budapesta, Ungaria, (Locul I), Ploaia de stele, 2017 și 2018 (Locul I și, respectiv, Premiul Mare), Cântă inima, 2018 (Locul I), Când inima cântă (Locul I), Vocea Ciocanei, 2019 (Premiul Mare), DoReMiFest, 2019 (Premiul Mare), participarea la preselecția pentru „Vocea României” ș.a.

Studentul universității noastre nu

la Gala Mediciniștilor Laureați, în calitate de interpret. În final, studentul a venit cu un mesaj pentru colegii săi: „Să încerce să fie ei înșiși, să nu aleagă calea ușoară, tipică, dar să aibă curajul să încerce ceva nou pentru a avea mai multe posibilități de a se realiza profesional în viitor”.

Felicitări cordiale, Stelian, și mari succese în continuare!



## Anul 2020 – dedicat asistenților medicali și moașelor

Anul 2020 a fost declarat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) - Anul Internațional al Asistenților Medicali și al Moașelor, în contextul celebrării a celei de-a 200-a aniversări de la nașterea fondatoarei asistenței medicale moderne, Florence Nightingale. Cu acest prilej, studenții din anii I și II, speci-

deceni la Facultatea de Medicină nr. 1, Maria Muntean, asistent universitar la Catedra de medicină de familie - cu președintele Asociației de Nursing din Moldova, Elena Stempovschi.

Reprezentantul Asociației de Nursing a prezentat studenților domeniile pe care se concentrează campania Nursing Now, activitățile de

moașelor și ale asistenților medicali”, a punctat Elena Stempovschi.

Aderând la această campanie, studenții de la programul de studii Asistență medicală generală și-au exprimat dorința de a promova rolul asistentului medical generalist cu studii superioare în sistemul de sănătate al Republicii Moldova. În același timp, ei au menționat că deja conștientizează misiunea și valoarea acestuia în acest sistem și încearcă să-l promoveze prin activități de voluntariat, cu susținerea organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale.

În cadrul întrunirii au fost abordate subiecte ce țin de funcțiile și competențele asistentului medical generalist, licențiat la nivel național și internațional, precum și programul activităților dedicate celor 200 de ani de la nașterea lui Florence Nightingale (12.05.1820-13.08.1910) - prima infirmieră modernă și precursora serviciului sanitar modern. Grație ambiției și devotamentului ei, spitalele secolului al XIX-lea s-au transformat în instituții de tratament adecvate, dotate din punct de vedere sanitar și asigurate cu personal de specialitate.

Campania Nursing Now se va desfășura până la sfârșitul anului 2020 și are drept scop sporirea rolului asistentului medical și centralizarea acestuia în politicile de sănătate; sprijinirea planurilor de creștere a numărului de asistenți instruiți și angajați la nivel global; dezvoltarea nursing lideri și leadershipului în nursing. Lansată în 2018, această inițiativă s-a extins în peste 100 de țări.



alitatea Asistență medicală generală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, ghidați de cadre științifico-didactice, au organizat o acțiune de solidarizare la inițiativa OMS, în contextul campaniei globale Nursing Now.

Evenimentul a avut loc în data de 23 februarie, la Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară și a presupus o întrunire a studenților și a cadrelor profesoral-didactice - Angela Cazacu-Stratu și Virginia Șalaru, pro-

bază ale Asociației, inclusiv inovațiile recente și practicile eficiente în domeniu, precum și colaborarea cu Organizația Mondială a Sănătății și Consiliul Internațional al Asistenților în scopul dezvoltării celor mai reușite modalități de diseminare și de îmbunătățire a accesului la datele de practică eficientă. „Prin intermediul campaniei globale Nursing Now se recunoaște rolul zilnic și crucial al acestor profesii, accentuându-se sacrificiile și contribuțiile enorme ale

## USMF „Nicolae Testemițanu” la un concurs mondial de restaurare estetică dentară

În premieră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova va fi reprezentată de către studenta Galina Panuș, în semifinala Concursului mondial de restaurare estetică dentară - Global Clinical Case Contest 2019-2020, ajuns la a 15-a ediție, care va avea loc la Moscova, Federația Rusă, iar marea finală se va desfășura în Elveția. Finalistul a fost selectat dintr-un număr total de 3 studenți din anul V de la Facultatea de Stomatologie a universității noastre, participanți la cele două etape preliminare ale concursului, organizat la nivel național, în data de 20 februarie și 2 martie curent.

În cadrul preselecției naționale, la prima etapă, treisprezece viitori stomatologi și-au etalat capacitățile de modelare și de restaurare estetică directă a dinților pe simulatoare, după metoda Black, și doar trei dintre ei au trecut în următoarea etapă. Aceștia sunt Galina Panuș, Dorin Roșca și Laura Istrati, studenți în anul V, care au întrunit criteriile de restaurare estetică a dinților.

La etapa a doua, care s-a bazat pe etalarea modalităților de modelare și de restaurare estetică directă a dinților la pacienți, câștigător a devenit Galina Panuș. Toate rezultatele vor fi fotografiate și transmise companiei Dentsply, cu sediul european la Moscova.

Lucrările au fost evaluate de un juriu profesionist, format din cadre științifico-didactice ale Facultății de Stomatologie: Oleg Solomon, decan; profesorii Valeriu Burlacu și Sergiu Ciobanu; conferențiarul Diana Unčuța, Dorin Istrati și Valeriu Fala. Evaluatorii au apreciat manoperele după formă, culoare, gradul de transparență, calitatea suprafeței, lipsa desprinderilor marginale, atitudine față de țesut, contacte ocluzale ș.a.

Decanul Facultății de Stomatologie, Oleg Solomon, a menționat că



participanții au realizat lucrările cu materiale stomatologice moderne utilizate în tehnologia dentară, oferite gratuit de compania internațională Dentsply Sirona. „În acest concurs studentul demonstrează că posedă cunoștințe despre anatomia dintelui, sau cum se aplică corect materialele dentare moderne și anume metode de tratament conform clasificărilor internaționale. La fel de importante sunt criteriile de identificare a dinților restaurați în raport cu cei naturali - aspectul estetic, formă, culoare ș.a. Acest concurs, desfășurat la nivel mondial, a determinat studenții să concureze pentru a deveni cei mai buni în stomatologie”, a menționat președintele juriului.

Valeriu Burlacu, profesor la Catedra de stomatologie terapeutică a universității noastre, a explicat că acest concurs de performanță s-a desfășurat după principiul *master-classului*. Profesorul a venit cu un îndemn pentru toți studenții să se implice în activități practice cu stomatologi profesioniști pentru a obține cunoștințe, abilități și inspirația de care au nevoie, astfel devenind specialiști de talie internațională.

Potrivit coordonatorului concursului Dorin Istrati, conferențiar universitar la Catedra de sto-

matologie terapeutică a USMF „Nicolae Testemițanu”, întreaga echipă a rămas plăcut surprinsă de abilitățile avansate ale studenților. „Tinerii au executat lucrări demne de profesioniști, care, uneori, nu le practică toți doctorii cu experiență în clinicile stomatologice din țară. Am decis să optăm, în premieră, pentru restaurările de clasa a II-a, deoarece și aceste manipulări sunt complicate, dacă nu sunt redată și executate corect conform cerințelor. Este important să menționăm că studenții au avut oportunitatea să lucreze cu sisteme de bonding de ultimă generație, sisteme de aplicare a matricelor și multe alte produse de specialitate de top”, a subliniat membrul juriului.

Global Clinical Case Contest a fost inițiat în anul 2014, iar țara noastră participă pentru prima dată la acest concurs. Evenimentul are drept scop susținerea și dezvoltarea tinerilor cercetători profesioniști înzestrați cu abilități practice estetice, instruirea acestora pentru a aplica tehnici avansate de lucru și a utiliza materiale și instrumente dentare moderne, precum și oportunitatea de a-și demonstra cazurile clinice, dar și de a reprezenta instituția pe arena internațională.

## Congresul internațional pentru studenți și tineri medici MedEspera 2020

În perioada 7-9 mai curent, la Chișinău se va desfășura Congresul internațional pentru studenți și tineri medici „MedEspera 2020”, ediția a VIII-a. Evenimentul este organizat bienal de către Asociația Studenților și Rezișenților în Medicină din Moldova (ASRM) în parteneriat cu Departamentul Știință al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Manifestarea se numără printre cele mai importante evenimente

somități și tineri medici din 6 țări: Italia, Israel, Germania, Malaysia, România și Republica Moldova. Cereșmonia de inaugurare a forumului va fi onorată de prezența administrației Universității, a oficialilor de stat și a unor specialiști notorii din străinătate. Evenimentul va avea loc în incinta Complexului Sociocultural Universitar, Sala de conferințe, et. 3 (str. Nicolae Testemițanu, 25).

Congresul „MedEspera” este creditat cu 25 de ore de educație



științifice ale universității noastre, deoarece reprezintă o platformă unică pentru tinerii cercetători de a-și promova realizările științifice, de a-și dezvolta cunoștințele în domeniul medicinei și farmaciei și de a stabili relații de prietenie și de colaborare cu semenii lor din întreaga lume.

Ediția din acest an a Congresului include 35 de workshopuri și prelegeri-cheie, prezentate de către

medicală continuă - o clauză importantă pentru experiența tinerilor medici specialiști. Creditele se acordă tuturor participanților, indiferent de statutul acestora: activ sau pasiv.

Prezentarea abstractelor la congres rămâne deschisă până la data de 15 martie curent. Pentru mai multe detalii vizitați site-ul <https://medespera.asrm.md/>.

## Mediciniștii – voluntari în campania „Stomatologul – prietenul copiilor”

Studenți și medici-rezișenți de la Facultatea de Stomatologie a Universității de Medicină și Farmacie de Stat „Nicolae Testemițanu” s-au deplasat, timp de patru luni, în școli și în grădinițe, în calitate de parteneri ai campaniei naționale „Stomatologul – prietenul copiilor”, realizate de Clinica Stomatologică „Omni Dent”. Scopul campaniei a fost de a informa micii pacienți despre igiena orală corectă și necesitatea prevenirii afecțiunilor stomatologice, precum și comunicarea cu ei pentru a le depăși frica de medicul stomatolog.

Inițiatorul campaniei este chirurgul Dumitru Sirbu, conferențiar universitar la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantolo-

întelegem că lecțiile au fost interactive și vesele și cred că i-am convins că medicul stomatolog le dorește binele și este prietenul lor”, a menționat studenta.

„Mergând în școli, am întâlnit copii dornici de a ne demonstra cunoștințele lor în igiena dentară, iar răspunsurile au fost mult peste așteptările noastre. Pentru ei a fost nu doar o experiență plăcută și utilă, dar și un factor substanțial pentru a avea mai multă grijă de sănătatea lor orală”, a spus Adrian Bădărău, student la Facultatea de Stomatologie.

În afară de informații utile, toți copiii au primit pliante despre îngrijirea corectă a cavității bucale, abțibilduri, un orar în care să-și noteze frecvența



gie orală „Arsenie Guțan” a USMF „Nicolae Testemițanu”, medic-șef al Clinicii Stomatologice „Omni Dent”. Specialistul a accentuat că „pentru medicii stomatologi, sănătatea oamenilor este esența activității și sunt atenți ca fiecare pacient să fie informat și să aibă grijă de sănătatea sa, dar și a copilașilor”.

Galina Panuș, studentă la Facultatea de Stomatologie, unul dintre voluntarii campaniei, s-a declarat entuziasmată de acțiune și de faptul că a trezit curiozitatea copiilor. „Răspunsurile lor ingenioase și zâmbetul sincer ne-au încurajat și ne-au făcut să

spălării dinților, un set de produse pentru igiena orală și diplome.

Din echipa de voluntari au făcut parte: studenții - Adrian Bădărău, Galina Panuș, Daniel Sirbu (Facultatea de Stomatologie), Doina Sirbu (Facultatea de Farmacie), medicii-rezișenți - Mihai Coadă, Dumitru Nuca, Eni Stas, studentul-doctorand Chiril Voloc, medicii - Evelina Corcimari, Cătălina Ciuclea și Dorina Arsene, coordonator de proiect.

Campania s-a desfășurat în perioada septembrie-decembrie 2019 și a implicat peste 2000 de copii din 10 instituții de învățământ din țară.



## Ion Prisacari - un destin ghidat de valori

**Păstrarea memoriei înaintașilor, amintirile transpuse în gânduri bune și în cuvinte de prețuire fac parte din tradițiile de decenii ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Cu prilejul aniversării a 85-a de la nașterea profesorului Ion Prisacari, Catedra de medicină socială și management sanitar „Nicolae Testemițanu” a organizat o conferință ce a reliefat rolul și aportul regretatului profesor la formarea și dezvoltarea sistemului național de sănătate la care a participat comunitatea științifică universitară.**

În debutul întrunirii, moderatorul - profesorul Tudor Grejdianu a menționat: „Pământul nostru a născut un adevărat simbol al medicinei și al națiunii, un om cu poziție demnă și inteligență rară, un orator model, un ataman în comunitatea medicală”.

În opinia rectorului Emil Ceban, este trist că vorbim despre medici sau pedagogi consacrați după plecarea lor din viață, constatând că profesorul Ion Prisacari „a lăsat brazde adânci în ogorul medicinei, fiind un mentor priceput în domeniu, care și-a manifestat calitățile didactice, în special în funcția de decan al Facultății de Perfecționare a Medicilor”. Profesorul Ceban a afirmat că Ion Prisacari este considerat *părintele asistenței medicale primare în Republica Moldova*. Onorabil și-a exercitat atribuțiile de președinte al Comisiei parlamentare pentru ocro-



tirea sănătății, contribuind la trasearea liniilor strategice de dezvoltare a sistemului de sănătate, inclusiv la elaborarea legislației și a materialelor directive pentru implementarea sistemului de asigurări obligatorii în medicină.

Potrivit Elenei Raevschi, șefa Catedrei de medicină socială și management sanitar „Nicolae Testemițanu”, Ion Prisacari rămâne un proeminent savant, pedagog și personalitate marcantă a medicinei naționale, care a pus umărul la prosperarea sistemului de sănătate. Atât timp cât îi vom păstra vie memoria, va trăi în inimile și în faptele noastre.

„Regretatul Ion Prisacari s-a ma-

nifestat plenar ca un eminent manager al ocrotirii sănătății, afirmându-se prin atitudine responsabilă și capacitate excepțională”, a menționat profesorul Dumitru Tintuc.

Mihail Ciocanu, directorul Institutului de Medicină Urgentă, a menționat că profesorul Ion Prisacari a fost o fire vizionară, cu putere de convingere, un om foarte curajos - unul dintre pilonii de bază ai sistemului medical, care, cu demnitate și mândrie, vorbea despre identitatea noastră ca popor.

„Sunt oameni care devin personalități, depășind timpul lor. Așa a fost și profesorul Ion Prisacari. În ipostazele de medic, mentor și om politic întrunea calități deosebite precum profesionalismul și devotamentul. A pledat ca activitatea instituțiilor medicale de stat și a celor private să se bazeze pe concepții științifice, iar persoanele cu capacități medicore nu trebuie să conducă nici sistemul de sănătate, nici țara”, a spus profesorul Ion Mereuță.

„În perioada renașterii naționale, Ion Prisacari a fost primul care a abordat problema dezvoltării sistemului național de sănătate”, a subliniat Mihai Ciobanu, directorul Spitalului Clinic Municipal „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”, venind cu propunerea ca Spitalul Raional Edineț să-i poarte numele.

Să-i menținem mereu aprinsă candela memoriei!

## Eli Naum Șleahov - 100 de ani de la naștere

**În data de 7 februarie 2020, comunitatea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a marcat 100 de ani de la nașterea savantului epidemiolog Eli Naum Șleahov, primul șef al Catedrei de epidemiologie, fondată în anul 1967. Profesorul Șleahov a fost o personalitate marcantă în știința națională și mondială, talentat epidemiolog și pedagog, dr. hab. șt. med., Om Emerit al Republicii Moldova, membru activ al Academiei de Științe din New York, SUA.**

În domeniul Igienei și Epidemiologiei din Moldova, în funcția de șef al Laboratorului de epidemiologie a bolilor infecțioase, apoi - director adjunct al acestei instituții (1960-1974). Concomitent, din anul 1967 conduce cursul, ulterior Catedra de epidemiologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, iar din 1974 până în 1990 - șef titular al acestei catedre, dedicându-și 23 de ani din viața Universității.

Este semnificativă contribuția renumitului epidemiolog la studierea

A pregătit 19 doctori și doctori habilitați în științe medicale și un număr impunător de specialiști-epidemiologi, care activează în centrele de medicină preventivă din țară, precum și în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”. Activitatea sa editorială a culminat cu mai mult de 400 de lucrări științifice, inclusiv 23 de monografii și manuale.

Profesorul Eli Șleahov a condus Societatea Științifică a Epidemiologilor, Microbiologilor și Parazitologilor (1964-1990) și Societatea Imunologilor din Republica Moldova (1978-1990). Timp de 45 de ani a activat ca membru-expert al Comisiei Extraordinare Antiepidemice a Consiliului de Miniștri din RM.

Fiind un savant cu renume și poliglot, Eli Șleahov a ținut prelegeri referitoare la probleme de epidemiologie în mai multe țări (Franța, România, Ungaria, Bulgaria, Senegal, Cambodgia, Guinea, Gabon ș.a.), a fost lector permanent al cursurilor internaționale de epidemiologie în cadrul Institutului Pasteur din Paris, precum și membru al Asociației Vaccinologilor din Lyon (Franța).

Pentru performanțe în știință, pregătirea cadrelor medicale și activitate publică prodigioasă, profesorului Șleahov i-a fost conferită medalia de aur la Expoziția Internațională din Plovdiv, medalii de aur și de argint la Expoziția Realizărilor Economiei Naționale din Moscova. A fost distins cu insigna „Om Emerit al ocrotirii sănătății din RM” și cu patru diplome de onoare ale Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM și alte distincții guvernamentale.

În 1990, la vârsta de 70 de ani, se stabilește cu traiul în Israel, unde se dedică științei epidemiologice în cadrul Departamentului de Boli Infecțioase al Centrului Medical „Sheba” din Tel-Hashomer.

S-a stins din viață la 28 iulie 2005, în orașul Netania (Israel), la vârsta de 86 de ani.

Academicianul Viorel Prisacari, profesor consultant, Catedra de epidemiologie

www.usmf.md

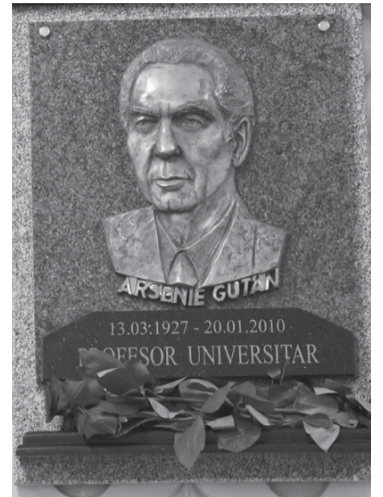
## Basorelief în memoria profesorului Arsenie Guțan

**Comunitatea academică a USMF „Nicolae Testemițanu” a adus un omagiu regretatului savant prof. Arsenie Guțan - pilon al stomatologiei și al învățământului superior medical din țară. În una dintre bazele clinice ale Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”, amplasată în incinta Institutului de Medicină Urgentă (IMU), a fost dezvelit basorelieful în memoria ilustrului savant. Evenimentul a întrunit reprezentanții administrației Universității, ai IMU, academicienii, decani, colegi și discipoli, rude, care au elogiat meritele renumitului medic stomatolog.**

„Arsenie Guțan a fost unul dintre pilonii învățământului superior medical și ai stomatologiei moldave, care a contribuit la perfecționarea procesului de studii la facultate, implementând noi metode și forme de instruire și evaluare a cunoștințelor studenților. Chipul luminos al profesorului Arsenie Guțan se va păstra viu în memoria noastră”, a declarat rectorul Emil Ceban, în deschiderea ceremoniei comemorative. Potrivit rectorului, regretatul profesor a consolidat baza tehnico-materială și a stabilit relații de colaborare cu instituții și facultăți de profil din alte țări. A fost preocupat de elaborarea tehnologiilor de performanță în profilaxia, diagnosticarea și tratamentul afecțiunilor stomatologice, îndrumând zeci de generații de specialiști, cărora le-a fost o sursă sigură de cunoștințe aprofundate.

Decanul Facultății de Stomatologie Oleg Solomon a declarat că prof. univ. Arsenie Guțan reprezintă o filă istorică a stomatologiei moldave, inaugurarea basoreliefului fiind un eveniment de educație civică pentru generațiile de studenți și medici-rezidenți.

Prof. univ. Valentin Topală a asociat numele lui Arsenie Guțan cu nașterea și progresul stomatologiei naționale: „Obligația celor pe care i-a învățat Domnia Sa este să slujească destoinic stomatologia națională și să



contribuie la dezvoltarea domeniului în plan european”.

Prof. Dumitru Șcerbatiuc, l-a apreciat pe prof. Arsenie Guțan ca pe o personalitate de o inteligență rară, un chirurg deosebit de la care a învățat *caligrafia chirurgicală*, ce trebuie promovată printre tinerii specialiști.

Prof. Valeriu Burlacu i-a dedicat mentorului său versuri, exprimându-și recunoștința față de unul dintre cei patru piloni (tatăl său, profesorii Andrei Zorchin și Leonid Cobăleanschi), care au stat la baza formării sale ca om și specialist în stomatologie.

„Chipul de pe acest basorelief reprezintă un simbol de activitate rodnică și onestă, oferită cu dăruire țării și oamenilor”, a punctat profesorul și discipolul Nicolae Chele, șeful Catedrei de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”.

În cadrul evenimentului, Academia de Științe Medicale din Republica Moldova a conferit profesorului universitar Arsenie Guțan, post-mortem, titlul de membru titular *pentru merite deosebite în management, cercetări fundamentale și aplicative în domeniul chirurgiei stomatologice*.

## Profesorul Constantin Matcovschi omagiat cu prilejul celei de-a 90-a aniversări

**Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu” a organizat, în februarie a.c., două expoziții consacrate aniversării a 90-a de la nașterea profesorului Constantin Matcovschi, fondatorul și primul decan al Facultății de Farmacie. Expozițiile au inclus publicații științifice și didactice, precum și fotografii, documente din arhiva personală a distinsului savant.**



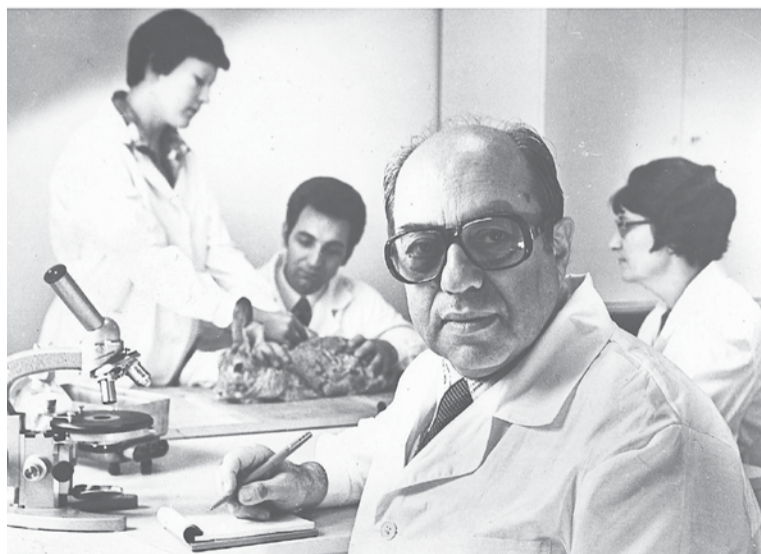
Constantin Matcovschi (1930-2015) a pus bazele științei moldave în domeniul farmaceuticii, elaborând ghiduri de descriere a medicamentelor. Profesorul a parcurs toate etapele unei cariere de succes. În perioada 1959-1993, a exercitat funcțiile de asistent, conferențiar și profesor universitar, șef al Catedrei de farmacologie și farmacologie clinică a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. A fost primul decan al Facultății de Farmacie, fondată în anul 1964, iar între anii 1966 și 1968 a activat în calitate de prorector pentru activitate didactică al Institutului. A jucat un

rol semnificativ în procesul de trecere la predarea în limba română, participând activ la traducerea din limba rusă a manualelor de farmacologie.

Prof. Constantin Matcovschi este autorul a cca 120 de lucrări științifice, inclusiv cărți, monografii, îndrumare, brevete de invenție, ghiduri pentru medici, farmaciști, studenți și consumatori de medicamente, iar pentru acest fapt a fost apreciat cu distincții prestigioase. Astfel, Academia Europeană de Știință despre Natură din Hannover (Germania) i-a conferit medaliile „Wilhelm Conrad Röntgen” (2004) și „Robert Koch” (2005), ordinul „Nikolai Pirogov” (2005); Academia Internațională de Științe despre Natură și Societate din Federația Rusă - medalia comemorativă „Petru I” și medalia de argint „Ivan Pavlov” (1996). Onoruri speciale i s-au oferit în 2001, prin acordarea Ordinului suveran „Sf. Ioan de la Ierusalim”, Cavalerii de Malta (gradul de Comandor) al Academiei de Științe din Hannover, culminând cu titlul onorific „Om Emerit” (2000) și distincția de stat - Ordinul „Gloria Muncii” (2010).

Prof. Constantin Matcovschi a impresionat prin atitudine civică, responsabilitate, tact și inteligență. Domnia Sa face parte din generația care a încercat să redirecționeze lucrurile spre bine în Republica Moldova. În amintirea noastră va rămâne ca un profesionist de elită care reprezintă „patrimoniul de aur” al medicinei moldave. Rămâne un exemplu de competență, demnitate, omenie și patriotism pentru toți specialiștii în domeniu.

Memoria profesorului Constantin Matcovschi a fost înveșnicită pe *Aleea savanților și medicilor iluștri*.



S-a născut pe 8 februarie 1920, în Chișinău, într-o familie de provizori. În anul 1938, absolvind cu succes Liceul „Alexandru Donici”, este admis la Facultatea de Medicină a Universității din București (România), unde își face studiile primii doi ani. Impuls de intemperiiile războiului, își continuă studiile medicale în Odesa (Ucraina) și în Tașkent (Uzbekistan).

După absolvirea facultății, a activat ca medic epidemiolog în Republica Autonomă Karakalpakstan (1942-1945), ulterior, revenind la Chișinău, a exercitat funcția de șef-adjunct al Direcției sanitaro-epidemiologice a Ministerului Ocrotirii Sănătății al RSSM. În perioada 1950-1974 a activat la Institutul de Cercetări Științifice

multiaspectuală a zoonoprozozeilor, elaborarea sistemului de clasificare a bolilor infecțioase, acceptat și aplicat ulterior atât în țară, cât și peste hotare.

Un aport esențial l-a avut în studierea patogenzei și imunologiei antraxului, participând la elaborarea preparatelor de diagnostic imunologic - „Antraxina” și „Tetanina”. Sunt înalt apreciate lucrările profesorului în domeniul epidemiologiei infecțiilor respiratorii și digestive, imunostimulării procesului vaccinal, infecției stafilococice, mecanismului vertical de transmitere ș.a. Ilustrul savant a participat activ la organizarea și promovarea diverselor acțiuni antiepidemice pe teren și de instruire a cadrelor.



## Premieră: echipa universitară de volei feminin – campioană

În premieră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a obținut victoria în Campionatul Național Universitar - 2020 la proba volei feminin, desfășurat la Chișinău, în perioada 17-21 februarie curent. Locul I în această competiție reprezintă un debut glorios și o performanță pentru USMF „Nicolae Testemițanu” cu prilejul aniversării a 75-a de la fondarea Almei Mater.

Selecționata feminină de volei a reputat 5 victorii în tot atâtea partide susținute, surclasând echipa Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne cu scorul de 3:0, a Universității de Stat din Moldova - cu 3:2, a Universității Tehnice din Moldova - cu 3:0, a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport - cu 3:1 și pe cea a Academiei de Studii Economice a Moldovei - cu 3:0. Mecuriile s-au desfășurat sub egida Federației Moldovenești a Sportului Studentesc și a Veteranilor Sportului, în Complexul Sportiv al USMF „Nicolae Testemițanu” din regiunea Mălina Mică din capitală.

Ne-am convins că dacă fiecare membru al echipei joacă cu pasiune și simte setea pentru victoria comună, poți obține rezultate remarcabile. Cele care au contribuit la înțietatea Universității în campionat sunt: Adina Pleșca - căpitanul echipei, Maria Ghimciuc, Andriana Șindirinschi, Maria-Magdalena Pojoga, Sofia Gavriuşenco, Mădălina Triboi, Eugenia Muzica, Diana și Daniela Zaharco - toate de la Facultatea de Medicină nr.1 - și Inga Ceaglei, Tatiana Bădărău și Ana Nicolaev de la Facultatea de Stomatologie.

„Reușita se datorează perfecționării jocului din punct de vedere tehnic și tactic al voleibalistelor. Se știe că voleiul e un joc de echipă, astfel că fiecare a contribuit la victoria comună”,

a constatat Iulia Popova, antrenora formației. Ea a menționat și apariția în echipă a unei atacante noi, în forță - Ana Nicolaev, studentă în anul I, Facultatea de Stomatologie, care a fost



capabilă să valorifice acțiunile combinate, aducând echipei cele mai multe puncte. Tânăra este o voleibalistă de perspectivă, la numai 18 ani jucând la același nivel cu sportive consacrate care au evoluat mulți ani peste hotare.

La rândul său, Ana spune că acesta este meritul tuturor sportivelor, inclusiv al căpitanului Adina Pleșca, care „au pus ca pe taler mingea

la fileu” sau în linia a doua, totodată asigurându-i protecția fără de care ar fi fost imposibilă eficiența șuturilor sale.

Să nu uităm faptul că o echipă puternică

este mama noastră, pe care o respectăm și o iubim mult. Ne mândrim cu o asemenea antrenore”, au accentuat fetele din echipă.

„Studentele de la Medicină, care au o durată mai mare de studii comparativ cu alte instituții de învățământ superior, se pot antrena și evolua în competiții mai mult timp. Astfel, antrenora Iulia Popova are șanse bune de a ghida aceleași sportive o perioadă mai îndelungată”, a afirmat arbitru principal al Campionatului Național Universitar Veaceslav Prozorov, arbitru de categorie internațională. Dumnealui a mai subliniat că Iulia Popova este și un arbitru de calificare înaltă, care arbitrează meciuri de volei feminin și masculin la diferite manifestări de rang republican, gen spartachiadele Confederației Naționale a Sindicatelor și cele ale Federațiilor Sindicatelor de ramură.

În cadrul festivității de premiere, Veaceslav Mârzac, secretarul Federației Moldovenești a Sportului Studentesc și a Veteranilor Sportului, a înmănat echipei învingătoare cupe și diplome speciale. Podiumul a fost completat de formațiile UTM și USM, care, de altfel, evoluează în campionatul național, liga superioară, iar în actuală competiție s-au clasat pe locurile II și, respectiv, III. La festivitatea de premiere au fost prezenți și Mihail Cojocari, șef interimar al Catedrei de educație fizică, și Gheorghe Buruiană, președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină.

Mulțumim voleibalistelor pentru munca depusă, pentru dăruire și responsabilitate, pentru orice punct câștigat. Victoria se măsoară și prin emoțiile trăite, voința de a te impune și a învinge. Ne convingem, încă o dată, că avem studenți sportivi, care duc faima Almei Mater.

Exprimăm sincere felicitări echipei și le urăm mari succese în continuare!

## Voleibaliștii mediciniști – în faza decisivă



Iurie Noroc, căpitan, Dionis Arabadji, coordonator, Cornel Mîțcu-Donică, Ștefan Smolinișchi, Victor Doina, Chandron Akshay și Serghei Vladov sunt sportivii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care au adus victoria în ultimul meci din preliminarii, disputat cu echipa Rompetrol Todirești, în Campionatul Național la volei masculin, Liga I. Voleibaliștii noștri au dominat la toate compartimentele de joc și au câștigat cu scorul de 3:0.

Primele echipe calificate în play-off-ul voleiului național, liga a doua, au fost desemnate în partida Clubului Sportiv Ungheni – Liceul internat cu profil sportiv din Chișinău, partidă care s-a încheiat cu 3:1 în favoarea formației din Ungheni. În etapa decisivă s-au calificat: HMSK Chișinău, CS Ungheni, LIMPS Chișinău,

USMF „Nicolae Testemițanu”, Rompetrol Todirești, la care s-a mai adăugat echipa Dor a Școlii Sportive nr. 12 din orașul Vadul lui Vodă, ultima clasată în campionatul Ligii Superioare.

În faza hotărâtoare meciurile se dispută în două grupe:

### GRUPA – A

Dor ȘS nr. 12 (Vadul lui Vodă)  
USMF Chișinău  
Rompetrol Todirești

### GRUPA – B

HMSK Chișinău  
CS Ungheni  
LIMPS Chișinău

Rezultatele vor fi anunțate după data de 15 martie.

## Campionatul Național Universitar la Futsal

Un alt gen important de sport din programul Campionatului Național Universitar - futsalul, supranumit și „regele sportului”, s-a desfășurat în incinta Complexului Sportiv al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în perioada 24-28 februarie curent. În competiție și-au dat concursul echipe de la 8 instituții superioare de învățământ din republică: USMF „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Tehnică din Moldova (UTM), Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS), Universitatea de Stat din Moldova (USM), Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM), Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (USARB), Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (UMFA) și Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (AMAI).

concludent poate fi partida susținută de USMF „Nicolae Testemițanu” și UTM, în prima grupă. Deși mediciniștii erau la un pas de înfrângere, fiind conduși cu 4:0, totuși au demonstrat caracter sportiv și voință de a nu ceda, returnând situația în favoarea lor, cu scorul de 5:4. Deși o parte din fotbaliștii echipei Universității au suportat traume în jocurile din grupă, totuși, după ultimul act al competiției, echipa noastră s-a situat pe locul IV, surclasând loturile puternice ale UTM și USM.

Reprezentativa USMF „Nicolae Testemițanu” a jucat în următoarea componentă: Constantin Roznovan, Daniel Bulat, Liviu Scutelnic, Ion Lopotenco, Diodor Strătilă, Igor Cernavca, Artiomi Artiomi, Vasile Grigoreanu, Daniel Gheorghită, Cristian Stâncă, Andrei Luchianciuc și Vadim Strătilă.



Potrivit antrenorului mediciniștilor, Mihail Cojocari, șef-interimar la Catedra de educație fizică a Universității, unele meciuri disputate în grupe și în faza hotărâtoare s-au evidențiat prin măiestrie și dramatism, la nivelul echipei ce evoluează în Campionatul Național la proba respectivă, Liga superioară. Un exemplu

Concluzia generală: meciurile s-au derulat la cote maxime de intensitate la un nivel tehnic și tactic înalt - meciuri ce fac cinste instituțiilor pe care le reprezintă. Desigur, este loc și de mai bine, fiind unele rezerve nevalorificate, iar de aceste momente vor ține cont pe viitor atât antrenorii, cât și fotbaliștii.



Adresa redacției:  
bd. Ștefan cel Mare, 165,  
mun. Chișinău,  
MD 2004

### COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Daniela ȘTIRBU Inga MUSTEAȚĂ  
Aurelia PAHOMEA Natalia ȚIBUH  
Traian MUSTEAȚĂ

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:  
022 205 235, 022 205 355,  
022 237 653  
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă  
opinia autorilor, care  
nu întotdeauna coincide  
cu cea a redacției.

Tipografia  
Editurii UNIVERSUL  
Tipar ofset, com. 257  
Tiraj 1000 ex.